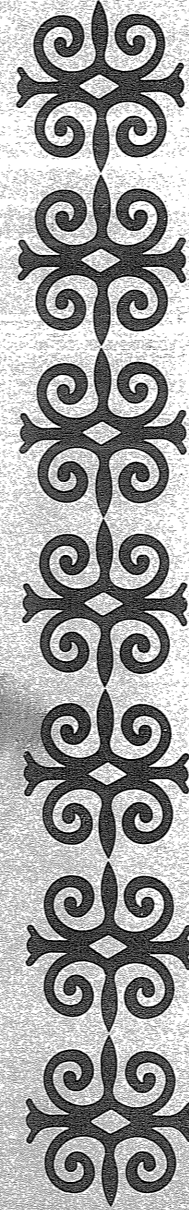


kafdağı

KUZEY KAFKASYA KÜLTÜR DERNEĞİ - AYLIK KÜLTÜR, SANAT ve HABER DERGİSİ



YIL: 1
SAYI: 1
ŞUBAT 1987
ANKARA

kafdağı Aylık Kültür Sanat ve Haber Dergisi •

Sahibi : Kuzey Kafkasya Kültür Derneği Adına Başkan **ASLAN ARI** * **Yayın Yönetmeni :** Nahit **ERUZ**, * **Yazı İşleri Sorumlusu :** Mansur **ULUTAŞLI** * **Haberleşme Adresi :** P.K. 17, **EMEK-ANKARA** * **Abone bedelleri,** (herhangi bir PTT şubesinden) 108669 No'lu **Posta Çeki Hesabına gönderilir** * **Fiati :** 500.— TL. * **Yıllık Abone Bedeli (12 Sayı) :** 5.000.— TL. (Dış Ülkeler için : 30 DM) * **Gelen yazılar basılsın basılmasın geri gönderilmez** * **Yayımlanan yazılar kaynak gösterilmeden iktibas edilemez** * **İmzalı yazıların sorumluluğu sahiplerininindir** * **Dizgi-Baskı Şafak Matbaası Yıl : 1, Sayı : 1, Şubat 1987 - ANKARA**

ÇIKARKEN

Genel anlamda kültür, son derece geniş kapsamlı bir kavramdır. Bir toplumda geçmişte geçerli olmuş ya da halen geçerli olan her türlü duygu, düşünce, dil, sanat vb... yaşam öğelerinin tümünü içerir. Bu anlamda kültür bilimi de içine alır ve bir bakıma uygarlıkla özdeşleşir. Anlam ve içerik zenginliğindeki genişlik yüzündendir ki kültürü, bütün öğelerini, türlerini ve dallarını kapsayacak biçimde tam olarak tanımlamak kolay olmamaktadır. Ancak yukarıda belirtilen kapsam ve içeriği üzerinde genellikle uzlaşıldığı söylenebilir.

Kültürün ve kültürel uğraşların, toplumsal ve evrensel açıdan önemini ve değerini daha kolay belirtebilmek için bilim kavramından yararlanılabilir.

Bilindiği gibi bilimin ya da bilimsel bilginin en temel özelliklerinden biri evrenselliğidir. «Bilim evrenseldir» denilince başlıca şu üç gerçek anlatılmış olur :

1. Bilim evrenseldir; çünkü insanlığın ortak ürünüdür. Günümüzde bir bilim adamının ortaya çıkardığı veya formüle ettiği bilimsel bilgi, her ne kadar onu bir bilim adamı bulmuş gibi görünse de, aslında önceki araştırmaların, çabaların birikimi sonunda ulaşılmış bir nokta olmaktadır. Hatta bunda ilkel dönem insanının yaşam deneyimlerinin de payı vardır.

Bir bilimsel bilgiyi en son formüle eden kişinin çabası, deyim yerindeyse «bardağı taşıran son damla» durumundadır. Bardak, daha önceden sayısız damlacıklarla doldurulmamış olsaydı, son damla kuşkusuz tek başına boş bardağı taşıramazdı.

2. Bilim evrenseldir; çünkü bilimsel bilgi, elde edilme koşulları hazırlandığında, evrenin her yerinde geçerlidir. Yani her yerde her zaman doğrulanabilir ya da geçerliliği kanıtlanabilir.

3. Bilim evrenseldir; çünkü bilimsel bilgi kimsenin özel ya da kişisel malı olamaz. Bir bilimsel bilgi her zaman her yerde herkes tarafından ve o bilimsel bilgiyi bulana ya da formüle edene herhangi bir ödemede bulunmaksızın kullanılabilir. Başka biçimde, örnekleye-

rek söylesen; örneğın; «su, 76°C. cıva basıncına eşıt basınç altında 100°C de kaynar.» Bu bir bilimsel bilgidir. Ama hiç kimse herhangi birimizin suyu bu koşullarda kaynatmamıza engel olamaz. Ya da kaynatırsak kimse bizden bir ücret talep edemez. Tabii bu bilginin belli biçimlerde değeriendirilmesiyle yani bilimin pratiğe uygulanmasıyla üretilen teknoloji bunun dışındadır. Teknolojinin patent hakkı doğurması ayrı bir durumdur.

Demekki bilim, insanlığın ortak ürünü olması, kimsenin özel malı olamaması ve her yerde geçerli olabilmesi anlamında evrenselidir.

İşte kültür de böyledir. Tek tek veya topluca bireylerin yaşam deneyimleri birikimi bir toplumun kültürünü oluşturduğu gibi toplumsal kültürler de, kültürleme-kültürlenme ya da kültürel etkileşmeler yoluyla dünya kültürünü, evrensel kültürü oluştururlar.

Kimsenin, herhangi bir toplumsal kültür üzerinde baskı kurarak onun yaşanmasını ve gelişmesini önlemeye hakkı olmadığı gibi, herhangi bir toplumun da kendi kültürü üzerinde (tekel mülkiyeti kurmaya hakkı yoktur. Başka deyişle, bir toplumun kültürünü başka toplumlar da alıp benimseyebilirler. O kültürü üreten toplumun buna engel olma hakkı var olamaz. Varsayımsal olarak, bir toplumun kültürü doğal etkileşme ortamında bütün toplumlar tarafından beğenilip benimsense, o kültür dünyanın her yerinde geçerli olabilir, yaşanabilir. Ama pratikte evrensel kültür, doğal etkileşme koşullarında toplumsal kültürler sentezi olarak ortaya çıkar. Bu durumda her toplumsal kültür, bütünüyle ya da kimi öğeleriyle, evrensel kültürün bir ögesi, bir nüvesi, bir hücresi olma hak ve şansına sahip olabilecektir. İnsan yaşamını kolaylaştıran, güzelleştiren, rahatlatan ve yükselten (teknolojiye temel oluşturan bilim ve bilimsel çabalar, ne yazık ki bilim adamını fazlaca zengin yada müreffeh kılmaz.

Bilim adamının en büyük zenginliği gönül zenginliğidir. Bir bilimsel gerçeği bulup ortaya çıkararak insanlığın hizmetine sunmanın verdiği sınırsız haz duygusu ve doyumdur. Belki bunun yanında saygı görmek, takdir edilmek, unutulmamak veya adının ölümsüzleştirilmesidir. Bilimadamları o denli zengin olmazlar ama gerçekten her zaman her yerde saygıyla takdirle anılırlar.

Kültür ve kültürel uğraşlar da, ne denli başarılı olurlarsa olsunlar, genellikle insanı maddeten zenginleştirmezler. Ama nasıl ki kültürlü insanlar çevrelerinde takdir edilir, saygı görürse, kültürel uğraş veren insanlar da onun gibi, belki daha da geniş boyutta övülür, beğenilir, takdir edilir ve saygı ile anılırlar.

Çünkü kültür de insan yaşamını yüceltir. Onun temel işlevi; bir yandan insan yaşamını güzelleştirip yücelterek toplumsal bütünleşmeyi sağlarken, bir yandan da evrensel barış ve dostluğa, insan kardeşliğine katkıdır. Dolayısıyla, kültüre ve kültürel uğraş verenlere karşı duranlar, kardeşliğe, dostluğa, evrensel barışa karşı savaş açmış sayılırlar. Sayısız tarihsel deneyimlerle savaşın ne denli yıkıcı olduğunun daha bir anlaşıldığı, evrensel barışı sağlamanın ve korumanın daha bir anlam ve önem kazandığı günümüzde insanlık, buna karşı durma eğilimlerine asla fırsat ve olanak vermek istemediği gibi, uzun vadeli olmakla birlikte evrensel barışın belki en kalıcı en etkili güvencesi olan evrensel kültür oluşumlarına katkı çabalarını daha bir saygıyla takdirle karşılamaktadır.

Kültür, insanın doğal yaşamından ayrılamaz bir öge olması nedeniyle her bireyin günlük uğraşları içinde bilinçli ya da bilinçsiz biçimde yer alır. Ama aynı zamanda kültür, yukarıda değindiğimiz evrensel işlevi nedeniyle çeşitli kurum ve kuruluşların en önemli çalışma konuları arasında da yer almaktadır. Gerçekten gerek Birleşmiş Milletler Teşkilatı gibi kimi uluslararası kuruluşlar, gerekse Devletler birtakım resmi ve akademik kuruluşları aracılığıyla kültür ve kültürel çalışmalar için önemli ölçüde bütçeler ayırmaktadırlar.

Bunun yanında bazı özel kuruluşlar da amatör bir ruhla kültürü ve kültürel çalışmalarını temel amaç edinmişlerdir. Derneğimiz de bu tür kuruluşlardan biridir. Ne varki, oldukça geniş boyutlu bir konu olan kültür üzerindeki amatör çalışmaların sonuç vermesi ancak gönüllü, geniş katımlı, özverili, düzenli ve sabırlı çalışmalarla mümkün olabilecektir. Bu durum, özellikle Kafkas Kültürü ve Derneğimiz için daha da geçerlidir.

Çünkü bu alandaki çabalarımız hemen çeşitli engellerle karşılaşılır.

Bu çabalar her şeyden önce ekonomik yetersizlik engeline çarpılır. Aslında bu engel, ekonomik durumu uygun olan hemşehrilerimizin kendi özkültürlerine sahip çıkmaları, bu alana ilgi duymaları ya da kısaca toplumlarına ve kültürlerine karşı doğal görevlerini yerine getirmeyi kabul etmeleriyle kolayca aşılabilir. Bu engeli aşmanın bir başka yolu da, her zaman özveride bulunan dar ve sabit gelirli hemşehrilerimizin daha yaygın biçimde veya çok sayıda bu çalışmalara katılmaları ve belki özverilerini biraz daha arttırmalarıdır.

Kafkas Kültürüne ilişkin çalışmaların önündeki bir başka ve belki de en önemli engel zaman engeli, ya da ivedilik sorudur. Günümüzde, içinde bulunduğumuz koşullarda doğal gelişme olanakları son derece sınırlandırılmış bulunan Kafkas kültürü, en iyi en özgün biçimiyle kuşkusuz onu bizzat yaşamış olanlardan derlenip öğrenilebilir. Ne yazık ki, bu alandaki çalışmalar daha ilk engeli aşmamışken, toplumda o kültürü bizzat yaşamış olanların sayısı hızla azalmaktadır. Bu da kanımızca her Kuzey Kafkasyalı hemşehrimizin sorumluluğunu daha da arttırmaktadır. Her Kuzey Kafkasyalının, özgün geleneksel kültürünün kaybedilmesinden, hem kendisine, ailesine ve toplumuna karşı, hem de evrensel kültüre katkısı boyutunda insanlığa karşı gücü ve olanakları ölçüsünde sorumlu olacağı unutulmamalıdır.

Kafkas kültürünün gelişimine başka engeller de vardır. Dağınık yerleşim, hızlı değişim, dil ve şive farklılıkları, özellikle de ülkedeki olağanüstü dönemlerin getirdiği kimi çekingenlikler bunlardan bazılarıdır. Ama unutmamalıyız ki; el ve gönül birliğiyle, iş ve güç birliğiyle, bilinç, kararlılık ve özveriyle aşılamayacak hiçbir engelimiz yoktur. Ne inanıyoruz ki tüm engelleri aşabilecek bu birlik, bir gün mutlaka sağlanacaktır. Ancak korkarız ki, o zaman iş işten geçmiş olabilecektir. Çünkü zamanla aşılabilecek engellerin belki tek istisnası yukarıda belirttiğimiz zaman engelidir. Zaman engelini zamanla tahammülü yoktur. Bunu aşabilmenin tek yolu tez davranmaktır.

İşte Derneğimizin KAFDAĞI'ni çıkarmadaki en önemli amaçlarından biri de budur. Kısaca hemşehrilerimizin, kültürümüze ilişkin sorunların çözümüne bir an önce, daha yaygın ve etkili biçimde, belki biraz daha fazla bir özveriyle katılmalarını sağlamaktır.

Gelecek sayımızda Dernek olarak istediklerimizi bir ana program halinde sunacağız. Sayfalarımızda sizlerden neler beklediğimizi de bulacaksınız. Ayrıca her türlü dilek, öneri ve eleştirilerinizle, her türlü katkılarınıza da açık olduğumuzu vurgulamak isteriz.

Yapmak istediklerimizden yapabildiklerimizi ve nasıl yapabildiğimizi de her sayıda duyuracağız. Yapamadıklarımızın vebalini, tarih, herhalde çalışanlarda değil, çalışmalara olanakları, güç ve yetenekleriyle oranlı biçimde omuz vermemiş olanlarda arıyacaktır.

Saygılarımızla...
Yönetim Kurulu

Dernek Haberleri

Değerli hemşehrilerimiz,

Dergimizin bu bölümünde her sayı, gerek Ankara Kuzey Kafkasya Kültür Derneği'nin gerekse Ankara dışındaki kardeş Kafkas Kültür Derneklerinin çalışmalarını tanıtmaya ve duyurmaya çalışacağız. Her sayı bu bölümde Derneklerimizin önceki ayda yaptıkları çalışmaları ve sonraki dönemlerde yapmayı planladıkları çalışmaları izleyebilirsiniz.

Bu vesile ile diğer kardeş Kafkas Kültür Derneklerinin yaptıkları ve yapmayı planladıkları çalışmaları her ay en geç ayın son hafta başında elimizde olacak şekilde yazıp göndermelerini veya bildirmelerini bekliyor ilgilerine şimdiden teşekkür ediyor ve çalışmalarında başarılar diliyoruz.

ANKARA KUZEY KAFKASYA KÜLTÜR DERNEĞİNİN OLAĞAN GENEL KURULU TOPLANTISI YAPILDI.

Ankara Kuzey Kafkasya Kültür Derneği'nin olağan Genel Kurulu, 14 Aralık 1986 Pazar günü Dernek Merkezinde toplandı. Genel Kurul, üyelerin yanısıra konuk olarak katılan hemşehrilerimiz tarafından da ilgi ile izlendi.

Yönetim ve Denetleme Kurulu raporlarının görüşülüp açıklanmasından sonra biryandan dilek ve öneriler dile getirilirken, öte yandan da oluşturulan Seçim Komisyonu oy ayırımını tamamladı. Dernek Organlarına seçilen üyelerimizin adları aşağıda gösterilmiştir. Yeni Yönetime çalışmalarında başarılar dileriz.

YÖNETİM KURULU :

1. Bşk. Aslan ARI,
2. Bşk Yrd. Süleyman YANÇATO-RAL,
3. Sekreter Miraç BAŞTUĞ,
4. Sayman Sadık ÇELİK,
5. Üye Hüseyin DENGE,
6. Üye Fahri KANŞAT,
7. Üye Nilgün KANBOLAT.

YEDEK ÜYELER :

1. Yunus BULUT,
2. Fevzi TANRIBAKAN,
3. Mustafa ÖNLÜ,
4. Bilge ÖZTEKİN,
5. Havva SEVİNÇ.

DENETLEME KURULU :

1. Özdemir ÖZBAY,
2. Mansur ULUTAŞLI,
3. Nihat HATAM.

YEDEK İYELER :

1. Hayri KAZBEK,
2. Erdoğan AKMAN,
3. İnci BAŞTUĞ.

ONUR KURULU :

1. İhsan Sabri BULUR,
2. Mahire ERSOY,
3. Cafer DEMİRAL,
4. Nahit ERUZ,
5. Muhittin ÜNAL,
6. Hikmet ÖNER,
7. Mustafa ALTAN.

ANKARA KUZEY KAFKASYA KÜLTÜR DERNEĞİ 25. KURULUŞ YILDÖNÜMÜNÜ KUTLADI

Geçtiğimiz 6 Aralık'ta (6.12.1986) Ankara'nın en büyük düğün salonu olan Maltepe Salon Şato-Yazar'da Ankara Kuzey Kafkasya Kültür Derneği'nin 25. kuruluş Yıldönümü hemşehrilerimizin geniş katılımları ile büyük bir coşku içinde kutlandı.

Ulusal yiyeceklerimizden bazı örneklerle ulusal içkimiz Mahsima'nın ikram edildiği gece bir kokteyl programı biçiminde gerçekleştirildi. Katılımın fazlalığı ve buna karşılık salonun yetersizliği nedeniyle kimi küçük aksamalar dışında, gece programlandığı gibi düzenli geçti. Geceyi izleyenlerin genel olarak memnun kaldıkları öğrenildi.

25. Yıl kutlama programında Ankara Kuzey Kafkasya Kültür Derneği Halk Oyunları topluluğu bu geceye özgü kısa ve özel bir gösteriyle katıldı. Ayrıca konuk olarak geceye katılan İstanbul Kafkasya Kültür Derneği Müzik Topluluğu kısa bir enstrümantal müzik dinletisi ile ilgi, beğeni ve alkış topladı.

Dernek Başkanı Aslan ARI'nın açış konuşmasından sonra geleneksel içkimiz Mahsima kadehleri törelerimize yakın bir uygulama ile 25. yıl onuruna hep birlikte coşkuyla kaldırıldı.

Tertip Komitesi Başkanı Süleyman YANÇATORAL'ın sunduğu gecede bundan sonra Dernek kurucularına ve Halk Oyunları hocamız merhum Elbruz GAYTAOĞLU'na şükran plaketleri sunuldu. Kurucular adına Sayın İzzet AYDEMİR'in yaptığı konuşmadan sonra bu ilk yirmibeş yıl içinde Dernek Başkanı olarak görev almış olan değerli 15 hemşehrimize kendi dönemlerinde Yönetim Kurullarında görev almış arkadaşları adına şükran plaketleri sunuldu. Başkanlar adına yapılan konuşmadan sonra İstanbul Kafkasya Kültür Derneği Müzik Topluluğu kısa bir müzik dinletisi sundu. Akordeon ve dolinin yanısıra flüt, mandolin ve geleneksel ritim-sazımız Phaç'ıç'in de yer aldığı dinletisi ilgiyle ve takdirle izlendi.

Ankara Kuzey Kafkasya Kültür Derneği Halk Oyunları topluluğunun sunduğu özel gösteriden sonra gece, Halk Oyunları topluluğu üyelerinin yanısıra tüm konukların da katılımıyla yapılan geleneksel eğlence düğünüyle sona erdi.

25. yıl anısına rozetler, çok amaçlı bardaklar ile 25 yıl içinde yönetim organlarında görev almış tüm üyeleri dönem dönem gösteren, kurucu ve başkanların kısa yaşam öykülerini, gece dolayısıyla yapılan konuşmaları ve bazı çalışmalara ilişkin resimleri içeren bir 25. YIL BÜLTENİ hazırlandı. Katılımın fazlalığı ve salonun darlığı nedeniyle

bunları görememiş olan hemşehrilerimizin istedikleri takdirde bunları Dernek Merkezinden edinebilecekleri öğrenildi.

25. Yıl programı ile ilgili olarak, Dernek Başkanı Sayın Aslan ARI, Tertip Komitesi Başkanı Sayın Süleyman YANÇATORAL ve geceye konuk olarak katılan bazı hemşehrilerimizle yaptığımız kısa söyleşileri aşağıda sunuyoruz.

25. YIL ÜZERİNE DERNEK BAŞKANIMIZ ASLAN ARI İLE BİR SÖYLEŞİ

KAFDAĞI — Sayın Başkan, geçtiğimiz 6 Aralık'ta Derneğimizin 25. Kuruluş Yıldönümü kutlandı. Bu anlamlı ve önemli yıldönümü, aynı zamanda Türkiye'deki tüm Kafkas Kültür Dernekleri tarihinde ilk 25. yıl kutlama programı olma özelliğini de taşıyor. Böyle bir program düzenleme fikri nasıl oluştu? Kısaca anlatır mısınız?

A. ARI — Tabii, memnuniyetle... Bilirsiniz hemen her toplumda, topluma hizmet edenlerin birer şükran plaketini ile de olsa onore edilmeleri gelenek olmuştur. Bizim de bu dernekte 25 yıldan bu yana her dönemde hiçbir karşılık beklemeden toplumumuza hizmet etmiş pek çok değerli hemşehrımız var. Herhalde bilirsiniz, bir Atasözümüz vardır : «Yaşlısı olmayanın genci de olmaz.» der. Derneğimizin bugünü onlara borçluyuz. Derneğimize ve kültürümüze hizmet etmiş insanları onore etmek, her şeyden önce hizmetin takdir edildiğini

ifade etmektir. Tabii bunun aynı zamanda özendirici bir rolü de vardır. İşte bu düşüncelerle daha seçilmeden önce, görevde talip olduğumuz sıralarda, bizim çalışma dönemimize de raslaması nedeniyle böyle bir 25. yıl kutlama programı düzenlemeyi önerdik. Doğal olarak geniş kabul gördü ve bildiğiniz gibi gerçekleşti.

KAFDAĞI — Sayın başkan, kuşkusuz bu çok güzel bir olay. Ama bizim geleneksel kültürümüzde böyle bir anma töreni ya da plaket gibi şeyler pek bilinmiyor. Bu nedenle böyle bir fikrin nasıl oluştuğunu sormak istemiştim.

A. ARI — Geleneksel kültürümüzde plaket gibi şeyler belki yok. Ama bizim insanımız kendisine ve kültürüne hizmet edenleri unutmaz, takdir etmesini de gayet iyi bilir. Anayurtta toplumumuz kendi doğal yaşamını sürdürürken bu tür şeyler kendi gelenekleri çerçevesinde ve belki kendine özgü biçimlerle

de yerine getirilir ve gerçekten topluma hizmet edenlerin takdir edildikleri herkes tarafından kolayca anlaşılır ve bilinirdi. Ama günümüzde içinde bulunduğumuz koşullarda ancak anma törenleri ve şükran plaketiyle bu tür görevler yerine getirilebiliyor.

KAFDAĞI — Peki efendim, tabii... Acaba şunu sorabilir miyiz? Bildiğiniz gibi Türkiye'de 25. yılını dolduran ilk Kafkas Derneği değil derneğimiz.. Başlangıcı ta meşrutiyet yıllarındaki Çerkes Teavün Cemiyeti'ne kadar uzanan İstanbul Kafkas Kültür Derneği var en başta. Ondan Şimali Kafkasya Kültür Derneği adıyla ayrılan (sonradan Kuzey Kafkasyalılar Kültür ve Yardım Derneği adını alan) Sultanahmet'teki Kafkas Derneği de Ankara Derneğinden önce kurulmuş. Buna karşın Türkiye'de 25. yılını kutlayan ilk Derneğimiz, Ankara Kuzey Kafkasya Kültür Derneği oldu. Sizce bunun ne gibi nedenleri olabilir?

A. ARI — 25. yıl, çeyrek yüzyıl olması bakımından önemli ve anlamlı bir yıldönümü kuşkusuz. Sözü ettiğiniz kardeş Kafkas Kültür Dernekleri'nin 25. kuruluş yıldönümleri bir hayli gerilerde kaldı tabii.. Onların neden 25. yıldönümlerini kutlamadıkları konusunda bu-

gün ben birşey söyleyemem, daha doğrusu bilemem. Ama bizim 25. yılımızı kutlamamızı etkileyen etmenler hakkında herhalde şunları söyleyebiliriz :

Herşeyden önce bizim derneğimiz Türkiye'nin hemen ortasında ve Başkentte... Dolayısıyla hemen her yerden gelen hemşehrilerimizle daha sık görüşme ve diyalog imkânımız var. Bu nedenle onların görüş, öneri ve eleştirilerini alabiliyor ve tabii değerlendirmeye de çalışıyoruz. (Bu vesileyle yeri gelmişken, derneğimizi ziyaret eden, görüş öneri ve eleştirileriyle bize yön veren bu değerli hemşehrilerimize teşekkür etmek isterim.) Tabii buna bağlı olarak sorumluluğumuz da artıyor. Daha iyi, daha yeni ve güzel çalışmalar bulup sunmak, bir bakıma iyi örnek olmaya çalışmak gibi bir yükümlülüğümüz doğuyor. Bu da bizi yeni şeyler düşünmeye yöneltiyor, kamçılıyor diyebiliriz.

Öte yandan Ankara'nın aynı zamanda bir Üniversite ve Memur kenti olması da her halde oldukça büyük önem taşıyor. Geleneksel kültür değerlerimizin kaybolmaya başlaması, sanırım bu kesimde daha çabuk ve kolay hissediliyor. Dolayısıyla kültürel çalışmalara daha çok gereksinim duyuyorlar. Buna bağlı olarak da kültürel

talepleri, dilek ve önerileri daha fazla oluyor.

Ayrıca şunu da belirtmek gerekir ki, Ankara Kuzey Kafkasya Kültür Derneği, özellikle 1970'li yıllardan başlayarak demokratik bir yapı, bir bakıma Yönetim Kurul'larından bağımsız bir kişilik kazandı. Türkiye'nin hemen her yöresinden gelmiş ve hemen her Kafkas boyundan üyelerimiz var. Elbette farklı görüşlere de sahipler. Ama bütün bunlara karşın kabilecilik gibi, bölgecilik gibi bir bakıma hastalık diyebileceğimiz durumları, ya da güncel politik çekişmeler gibi kimi olumsuz oluşumları aşabilmişler. Her üye her şeyden önce bu derneğin amacını benimsemiş bir üye olma bilincinde birleşmiş. Bu bilinçle demokratik bir hoşgörü çerçevesinde herkes dilek, öneri ve eleştirileriyle çalışmalara katılabilir.

Sanırım biraz uzattık ama, bir de şunu ekleyebiliriz. Bildiğiniz gibi Derneğimizde bir Yönetim Kurulu'nun çalışma dönemi, iki yıl gibi uzun sayılabilecek bir zaman dilimini kapsıyor. Bu da Yönetime bir istikrar getiriyor, daha uzun dönemli bir planlama olanağı veriyor.

KAFDAĞI — Peki Sayın Başkan, 25. Yıl kutlama programındaki başlıca amaçlarınız nelerdi diye sorsam?...

A. ARI — Aslında bir ölçüde önceki soruları cevaplarken belirttiğimi sanıyorum. Ama yine de satırbaşlarıyla şöyle belirtilebiliriz.

Her şeyden önce Derneğimizin 25. yılını doldurmuş köklü bir dernek olduğunu kamuoyuna duyurmak, ya da hatırlatmak istedik.

İkinci olarak bu dernekte hizmeti geçen hemşehrilerimizin hizmetlerinin unutulmadığını, takdir edildiğini ve kendilerine şükran duyulduğunu ifade etmek, belki böylelikle bundan sonra dernekte aktif görev alması gereken üyelerimizi veya hemşehrilerimizi bir nebze de olsa özendirmeye çalışmak istedik.

Ayrıca bu derneğe değişik dönemlerde hizmeti geçen üyelerimizi ve bu derneğin amaçlarını benimsemiş hemşehrilerimizi bir araya getirmek yıllardır görüşmemiş olanların görüşmelerine, tanışmayanların tanışmalarına imkân sağlamaya çalışmak istedik.

Ve nihayet geleneksel yiyeceklerimiz ve ulusal içkimiz Mahsıma eşliğinde Derneğimizin 25. kuruluş yıldönümünün sevinç ve heyecanını hemşehrilerimizle paylaşmak istedik, diyebiliriz.

KAFDAĞI — Organizasyonunu nasıl gerçekleştirdiniz Sa-

Yın Başkan? Doğrudan Yönetim Kurulu mu gerçekleştirdi, yoksa nasıl bir işbölümü yaptınız?

A. ARI — Hayır doğrudan Yönetim Kurulu değil. Bilindiği gibi ya da biraz önce de belirttiğim gibi, 1970'li yıllardan başlayarak derneğimizde bir çalışma geleneği oluştu. Yönetim Kurulu, çalışmalarını demokratik bir işleyiş içinde komisyonlar eliyle yürütür. 25. Yıl organizasyonu da böyle oldu. Genel çerçeve oluşturulduktan sonra, bir bakıma tertip komitesi gibi görev yapmak üzere bazı deneyimli arkadaşlarımızı bir komisyon içinde birleştirip görevlendirdik. Teknik ayrıntılarıyla birlikte tüm organizasyonu bu komisyon gerçekleştirdi.

KAFDAĞI — Bu arada hazırlık sırasında ya da programın başlamasından hemen önceki gün ve saatlerde duyduğunuz birtakım kaygılar yok muydu? Nasıl bir duygu içindeydiniz?

A. ARI — Doğrusu hiç kaygım olmadı. Çünkü hem görevlendirdiğimiz arkadaşlar deneyimli arkadaşlarımızdı, ne zaman, neyin nasıl yapılması gerektiğini gayet iyi biliyorlardı. Bu nedenle hiç kaygılanmadım. Hem de demokratik işleyiş, çalışma komisyonlarının iç işleyişlerinde de bir temel ilke idi. Dolayısıyla onlar da üyelerimizin

görüş ve önerilerini alarak değerlendiriyorlardı. Dolayısıyla herhangi bir kaygıya yer yoktu.

Ancak şunu belirtebilirim. Gece yaklaştıkça başka kentlerden hemşehrilerimiz telefonla arayarak gelmek istediklerini bildirdiler. Bir yandan sınırlı sayıdaki davetiyeler tükenirken, öte yandan da başka kentlerden gelmek isteyen hemşehrilerimizin sayısı gittikçe artıyordu. İşte o zaman salon kapasitesinin üstünde bir geniş katılımın olacağı iyice ortaya çıktı ve salonun yetmeyeceğini düşünerek rahatsız oldum. Böyle bir kaygı duyduğumu söyleyebilirim. Gerçekten de öyle oldu. Gerek Ankara'dan gerekse Ankara dışından hemşehrilerimiz adeta seller gibi aktı geldi. Ve tabii Ankara'nın en büyük düğün salonu bize dar geldi. Birçok hemşehrimizi davetiyesiz kabul etmek zorunda kaldık. Doğal olarak bu da izdihamı arttırdı ama yapılacak birşey yoktu. 5-10 saatlik uzak mesafelerden bu gece için Ankara'ya gelmiş hemşehrilerimizi nasıl dışarıda bırakabiliirdik!..

KAFDAĞI — Salona erkenden gelip Sayın eşinizle birlikte konukları karşıladınız. Derken program başladı ve açış konuşması için anons edildiniz. O anadaki durumunuzu anlatır mısınız? Nasıl bir duygu içindeydiniz?

niz?

A. ARI — Aslında o kadar izdiham vardır ki, anonstan sonra kalabalıktan zor sıyrılıp mikrofona ulaşabildim. Hatta konuşmanın sonunda geleneklerimize uygun şekilde bir Huaho konuşmasıyla kadehlerimizi hep birlikte kaldıracaktır. Onun için mutfakta hazırlanan Halıwe Ups'e ve Mahsime tepsisi, izdiham nedeniyle zamanında ulaşamadı. Yakında duran üyelerimizden biri kendi kadehini verdi de töreni onunla yaptık. Bunu belki bir organizasyon hatası olarak değerlendirenler de olabilir ama bence bu denli çok katılım sevindirici olarak değerlendirilmeli. Bu ortamda tabii heyecanlandım, gururlandım, kısaca mutlu oldum. Bu kadar sıcak ilgi gösteren toplumuna karşı görevini yerine getirebilen bir insanın duyabileceği hazzı yaşadım.

KAFDAĞI — Program süresince sizi en çok etkileyen, uygulandıran: sevindiren ya da üzen neler oldu? diye soracak ne dersiniz Sayın Başkan?

A. ARI — Onca insanın 3-4 saat gibi uzun süre boyunca şikayet etmeden, yakınmadan ayakta durup programı sonuna kadar izlemesi ve içtenlikle katılmış olması bence en anlamlı, en duygulandırıcı, tabii sevindirici yönüydü diyebilirim. Eğlen-

ce ağırlıklı olmadığı, hatta plaket sunma ve konuşmaların oldukça uzun sürmüş olmasına rağmen hemşehrilerimizin ilgilerini eksiltmeden sürdürmeleri gerçekten anlamlı ve gurur vericiydi.

Üzücü bir durum, sanırım olmadı. Ancak bu denli sıcak ilgi gösteren hemşehrilerimizi, onlara yaraşır biçimde daha büyük bir salonda, daha rahat bir ortamda ağırlayamamış olmaktan dolayı üzüldüm. Ne varki buna imkânımız yoktu. Ankara'yı iyi bilmeyenler belki inanmakta güçlük çekebilirler ama gerçekten Ankara'da daha büyük bir düğün salonu bulamadık. Spor salonları da bizim 25. yıl programımızın içeriğine uygun değildi.

KAFDAĞI — Peki sayın başkan, gecede hiç mi aksaklıklar olmadı? Her şeye rağmen daha iyi şeyler yapılamaz mıydı? Yani sizce gece kusursuz muydu?

A. ARI — Hayır. Elbette yapılabilecek şeyler olabilirdi. Zaten kusursuzluk iddiasında asla bulunmadım. Elbette eksiklerimiz var. Yapamadıklarımız var. Ama hepsi, ya da birçoğu katılımın çokluğuna karşılık salonun yetmezliğinden kaynaklanıyordu, demek istiyorum. Her şeye rağmen yapamadıklarımız da var elbet. Örneğin; plaket

alacak olanlarla onlara plaketlerini verecek olanların sahneye yakın bir yerde bir arada oturmalarını önceden düşünüp sağlayabilseydik kuşkusuz çok daha güzel olabilirdi. Yine 25. yıl anısına özel olarak hazırladığımız bazı şeyler vardı. Onları gereği gibi duyuramadık, tanıtamadık, gösteremedik bile. Yirmibeş yıl içinde dernek organlarında görev almış hemen tüm kadroları, kendilerine plaket sunulan kurucu ve başkanlarımızın kısa yaşam öykülerini, yapılan konuşmaları ve resimleri içeren bir 25. YIL BÜLTENİ'miz vardı. 25. Yıl bardakları ve Rozetleri vardı. Yeni yıl takvimi ve başka yayınlar, kitap ve dergiler vardı. İnaniyorum ki bunları edinmek isteyecek pek çok hemşehrimiz vardı. Ama bunları alabilmeleri için uygun bir ortam hazırlayamadık.

KAFDAĞI — Peki bunlar şimdi veya daha sonra Dernek'ten sağlanamaz mı Sayın Başkan?

A. ARI — Sanırım bardaklarımız bitti. Ama hemşehrilerimizden talepler geliyor. Yeniden yaptırmamız gerekecek. Diğerlerinden de az kalmış olmalı. Tabii mevcut olanlarını hemşehrilerimiz derneğimizden alabilirler. Ama ben orada sunulabilseydi daha güzel olurdu de-

mek istiyorum.

KAFDAĞI — Evet, tabii... Şimdi gecenin bir genel değerlendirmesini yaparmısınız diyecektim ama onu bir ölçüde yapmış oldunuz. Şöyle soralım: Sizce gece amacına ulaştı mı ya da ne ölçüde ulaştı sayın Başkan?

A. ARI — Gecenin amacına ulaştığını ve 25. yılın geniş kitlelere duyurabildiğimizi rahatlıkla söyleyebiliriz. Hatta gazete ilanını da düşünürseniz tüm Türkiye'ye duyurabildiğimizi söyleyebiliriz. Hizmeti geçen hemşehrilerimize sembolik birer plaketle de olsa takdir ve şükran duygularımızı ifade edebildiğimizi sanıyorum. Bu anlamlı günü geniş katılımlı ve coşkulu biçimde kutlamış ve yaşamış olduk.

KAFDAĞI — Sayın Başkan, son bir soru: bu anlamlı kutlama programına ilişkin olarak KAFDAĞI okuyucularına ve hemşehrilerimize ne söylemek istersiniz?

A. ARI — Öncelikle bu gecenin düzenlenmesinde emeği geçen değerli çalışma arkadaşlarıma, Ankara dışından gelenler başta olmak üzere bu anlamlı günümüze onur veren, mektup, telgraf, telefon ve gönderdikleri celenlerle sevincimizi paylaşan, katılamadığı için üzüntü duyan tüm hemşehrile-

rimize şahsım ve Derneğimiz adına içtenlikle teşekkür etmek isterim.

KAFDAĞI — Kafdağı çalışanları olarak biz de teşekkür ediyoruz sayın başkan.

25. YIL KUTLAMA PROGRAMLARINI HAZIRLAMAKLA GÖREVLİ KOMİSYON BAŞKANI SÜLEYMAN YAŒATORAL İLE BİR SÖYLEŞİ

KAFDAĞI — Sayın Yançatoral 6 aralıkta gerçekleştirilen 25. yıl kutlama programını düzenlemek üzere, yönetim kurulunca oluşturulan tertip komitesinin başkanı olarak görev aldınız. Lütfen anlatırmısınız Bu görev size verildiğinde ve görevi kabul ettiğinizde nasıl bir duygu içerisindeydiniz? Umutlarınız ve kaygılarınız nelerdi? Gecenin nasıl geçeceğini bekliyordunuz.

S. YAŒATORAL — Sorularınızın cevabına geçmeden önce, 25. yıl onur günü kutlama çalışmalarına katılan bir kişi olarak teknik açıdan fikirlerimi aldığınız için teşekkür ederim. Derneğimizin 25. yıl kuruluş yıldönümü kutlama programı hazırlama görevi bana verildiğinde sevinç ve korku duygularını beraberce yaşadım. Sevinçliydim, Derneğimiz 25. yılı acı ve tatlı günleriyle geride bırakmıştı ve bu onur gününü kutlama programını hazırlama görevi bana verilmişti. Korkuyordum; Kafkas Kültür Derneği için son derece

anlamlı olan 25. yılın derneğin onuruna yakışır bir biçimde kutlayabilecekmiydik? Üyelerimizden gerekli ilgi ve yardımı görebilecekmiydik? Gerekli parasal destek sağlanabilecekmiydi? Bu korkular içerisinde 25. yıl kutlama programı için taslak bir plan hazırladım. Çalışma planı yönetim kurulunda görüşüldükten sonra bir çalışma komisyonu oluşturuldu. Komisyondaki arkadaşlarla her hafta toplanarak planın detayları tesbit edildi, görev bölümleri yapıldı. 25 yılda dernek yönetim organlarında görev alanların isim ve adresleri tesbit edildi.

Çalışmalar ilerledikçe başlangıçtaki endişenin azaldığını, endişenin yerini sevinçli ve mutlu bir gelecek alıyordu. Çalışmalar üyeler tarafından yoğun bir şekilde destekleniyor ve komisyondan görev isteniyordu.

KAFDAĞI — Çalışmalarınızda teknik güçlüklerle karşılaştınız mı?

S.Y. — Çalışmalarda karşılaşılan en önemli güçlük, Dernek organlarında görev alanla-

rin isim ve adreslerinin tesbitinde çıktı. Malesef dernekte sağlıklı bir arşiv sistemi olmadığı için 1962-63-64 yıllarında görev yapanlar tesbit edilemedi. Diğer yıllara ait bazı isimlerde maalesef ele geçirilemedi.

KAFDAĞI — Kutlama programında hangi çalışmalar planlanmıştır?

S.Y. — 25 yıl kutlama programı çerçevesinde kurucu üyeler ile Başkanlara bir şükran plaketi verilmesi, 25 yıllık çalışmaları yansıtan bir bültenin çıkarılması, kutlama gününün bir şölen şeklinde geçmesi ve dernek çalışmalarına ilişkin bir panelin düzenlenmesi planlanmıştır.

KAFDAĞI — Dernek kurucuları ile 25 yıldır dernek başkanı olarak görev almış üyelere birer plaket verdiniz. Sizce bunun anlamı ne amacı neydi?

S.Y. — İnsanlar derneklerde gönüllü olarak çalışırlar ve bir amacı gerçekleştirmek için bir araya gelirler. Çalışmalarından ötürü mutlu olurlar. Dernek organlarına seçilen üyeler, yasal açıdan derneği diğer kişi ve kuruluşlar nezdinde temsil ederler. Zaman zamanda gönüllü görevlerinden ötürü maddi ve manevi sıkıntılara düştükleri olur. Bir süre sonra görevlerini başka üyelere devir ederler. Yıllar geçer ve bu in-

sanlar yeni üyeler genç kuşaklar tarafından unutulabilir. İşte 25. yıl v.b. gibi kutlama günlerinde bu insanların hatırlanarak onurlandırılması hem bu insanları mutlu eder, yaptıkları çalışmaların karşılığını manevi açıdan, hatırlanarak almış olurlar, hemde bundan sonra görev alacaklar için güzel bir örnek teşkil etmiş olur. Böylece toplum olarak bir kadirşinaslık örneği verilmiş oluyor.

Şüphesiz derneklerde çalışanlar sadece dernek organlarında görev alanlar değildir. Nice isimsiz kahraman var ki, hiç bir beklentisi olmadan çalışmalara katılır ve bundan mutlu olur. Kafkas Kültür Derneklerinde bu tip insanlar çok yaygın. Bu arkadaşlara huzurunuzda şükranlarımı sunuyorum.

KAFDAĞI — Neden sadece kurucular ve başkanlara plaket verildi. Biraz önce sözünü ettiğiniz «İsimsiz Kahramanlar» diye nitelendirdiğiniz kişilere de neden birer plaket verilmedi?

S.Y. — Şüphesiz bu tip insanlar belirli kıstaslara göre tesbit edilebilseydi ve bu tesbit 25 yıllık perspektifi kapsayabilseydi, bunlara da birer şilt verilebilirdi. Fakat bu insanların neye göre tesbit edecektiniz? Bu tesbiti kimler yapacaktı? 25 yıllık geçmiş içerisinde bu tip insanların tesbit etmek imkânsız gibi

bir şeydi. Bu güçlükler dikkate alınarak dernek organlarında görev alıpta resmi kayıtlara geçen kişiler kıstas olarak ele alındı. Bu kişiler resmi kayıtlara göre derneği temsil ediyorlardı ve isimlerini tesbit etmenin kolaylığı vardı.

Kanımcı «İsimsiz Kahraman» olarak nitelendirdiğimiz bu çalışkan arkadaşlarımız 25 yıl onur gününün görkemli bir şekilde kutlandığını gördükten sonra, emeklerinin boşa gitmediğini görerek mutlu olmuşlardır.

KAFDAĞI — 25 yıl kutlama programı çerçevesinde, bir 25. yıl rozeti, 25. yıl Bülteni, 25. yılın armağanı olarak bardaklar yaptırınız. Katılanlara geleneksel içimiz MAHSİME ikram ettiniz' Bunlardan başka yapmayı düşünüp te yapamadığınız şeyler oldu mu?

S.Y. — Yapılan program büyük ölçüde gerçekleştirildi ve amacına ulaştı diyebilirim. Fakat örneğin 25 yılın çalışmalarını yansıtan bir fotoğraf albümü hazırlanabilirdi. Bunu gerçekleştiremedik. Günün anlam ve önemi basın organları aracılığı ile kamuoyuna ulaştırabilirdi. Bu da parasal ve bazı teknik nedenlerden ötürü gerçekleştirilemedi.

Kutlama gecesinin geniş katılımlı bir şölen şeklinde geç-

mesini yaşlısı, genciyle tüm üyelerimizin bu eğlenceye katılmasını beklerdik. Fakat Ankara'nın en büyük salonu bize dar geldi, eğlence beklenen ilgiyi tam anlamıyla görmedi. Salonun darlığı ekibin gösterisini etkilediği gibi gelen konuklarımıza yer bulmakta güçlük çektik.

KAFDAĞI — Gecenin düzenleniş biçimine yönelik bazı eleştiriler oldu. Örneğin yaşlılarımıza yeterince yer verilmedi, ilgi gösterilmedi v.b. şeklinde bu konuda ne söyleyebilirsiniz?

S.Y. — Gecenin teknik hatalarını kabul etmemek mümkün değil. Bu kadar ilgiyi doğrusu pek beklemiyorduk. Konuklarımız için yeterli yerin olabileceğini tahmin etmiştik. Fakat yanıldık.

Özellikle plaket alacak ve verecek kişiler için özel bir yerin ayrılması daha sıcak bir ilişkiye girebilmesi için, oturma yerlerini dar tuttuk. Oturma yerlerinin azlığı ve katılımın fazla olması nedeniyle bazı büyüklerimiz maalesef ayakta kaldılar. Gelenlere ilgi gösterilmediği konusuna katılmıyorum. Dernek, üyelerimizin bir evidir. Bütün üyeler bu ailenin birer bireyleridir. Görevli kişilerin gelen kişilerle tek tek ilgilenmesi zaten mümkün değildi. Biz gelenlerin birbirleriyle ilgilenerek

hatıralarını tazelemeleri düşün-
cesindeydik. Bu durumda büyük
ölçüde gerçekleşti. Ankara'nın
dışından gelen bir çok insan
birbirleriyle hasret giderdi.

**KAFDAĞI — Her toplantıda
ve grupta olduğu gibi bu toplan-
tıda eleştirilecek yönler olabi-
lir. Fakat gece Derneğimizin 25
yıllık geçmişine uygun olarak
kutlandığını söyleyebiliriz. Son**

**olarak bu görüşmeye ekleyece-
ğiniz bir konu var mı?**

S.Y. — Bizleri duygulandı-
ran olaylar zincirine değişik ki-
şi ve kuruluşlardan gelen mek-
tup, çiçek, telgraflar ve mesaj-
lar eklenerek, 3 aylık bir çalış-
manın tüm yorgunluğunu bizlere
unutturdu. Nice 25. yıllara omuz
omuza... Sevgi ve saygı duygu-
larımızla teşekkür ederim.

25. YIL KUTLAMA PROGRAMI İÇİN NE DEDİLER?

Değerli okuyucularımız, derginiz KAFDAĞI, 25. yıl kutlama prog-
ramına izleyici olarak katılan değişik toplum kesimlerinden ve yaş
gruplarından hemşehrilerimizle görüştü. Şunları sorduk kısaca :

1. Bu programı izlemeden önce neler umuyor, bekliyordunuz?
2. Programı nasıl bir duygu içinde izlediniz?
3. Beğendiğiniz ve beğenmediğiniz yanlarıyla gecenin kısa
bir değerlendirmesini yapar mısınız?

İşte aldığımız cevaplar...

Saim BOZKURT — (60 yaşlarında Uzunyayla'lı bir annemiz.)

Genel olarak gece güzeldi. Yer darlığı vardı. Daha geniş bir
yerde olabilirdi. Eski emeği geçen insanların adlarını duydukça anı-
larım tazelandı. Duygulandım, sevindim, gözlerim doldu. Çok güzel
şeyler duydum, anlatamıyorum. Çalışma eksikliği olarak değil ama
genel olarak eleştirebileceğim bir konu, eski adetlerimizin tam olarak
uygulanmadığı. Özellikle gençlerin bu adetlere önem vermediğini
gördüm. Örneğin eskiden küçükler büyüklere hep yer verirdi. Gece-
de büyükler ayakta dururken bazı gençlerin oturduğunu gördüm.
Ama bunda kabahat herhalde görev alan kişilerde olmasa gerek. Ge-
lecek nesiller şimdi yapılabilenleri de yapmayacaklar galiba. Zama-
na bağlıyorum. En azından aile içinde de çalışmıyoruz, gereken gay-
reti göstermiyoruz. Her şeye rağmen çok güzel bir geceydi.

Tahsin DİNÇ — (50 yaşlarında, Uzunyayla, emekli memur.)

Böyle bir gece tüm hemşehrilerimiz gibi ben de memnun etti.
Eksiklikler muhakkak her çalışmada olabilir. Ama bu memnuniyeti,
olumluluğu etkilememeli.

Eleştirilerimi şöyle sıralayabilirim ; Yer davetlilere göre çok dardı
ve ve düzensizdi. Gençler adetleri uygulamıyorlar. Mesele büyüklere
yer vermiyorlar. Görevliler ya azdı veya görevlerini aksattılar. Kala-
balık işine şöyle bir çözüm getirilebilir; her aileden bir veya iki kişi
çağrılabilirdi. Benzer gecelerin eksiklikler giderilerek tekrarlanma-
sında yarar görüyorum.

**Nahit ERUZ — (1936 yılı Aksaray (Niğde) doğumlu. Eski Güm-
rükler Genel Müdürü. Halen Maliye ve Gümrük Bakanlığı Bakanlık
Müşaviri.)**

«Kafkas» kelimesi bende her zaman üçlü bir çağrışım yapar :
Disiplin, saygı ve Kafkas Halk Dansları. Belki de bu, değişen toplu-
mumuz karşısında bir özlem olarak belirir bende. Belki bu özlemimi
gidermek, belki de bunları halâ yaşatan insanları görmek için gide-
rim bu gecelere. Derneğimizin 25 nci kuruluş yıldönümü nedeniyle
yapılan geceden de beklentim bu özlemimdi.

Bu özlemi hemşehrilerle birlikte gidermek, sanırım doyumsuz
bir zevk olmalı. Gecede bu zevki tattığımı söyleyebilirim.

Ne var ki, gecenin yapıldığı salon, gösterilen ilgi karşısında çok
küçüktü. Bu hem oyunların gereği gibi izlenememesine neden oldu,
hem de karmaşık bir hava yaratır gibi oldu. Bu düzenli ve anlamlı
geceye uygun bir salon, sanırım gecenin havasını oldukça değiştiri-
rirdi.

**Nuran KANTEKİN : Uzunyayla'lı Hatukay aileden genç bir ar-
kadaşımız.**

— Bu kadar uzun konuşmalar beklemiyordum. Hemşehrileri-
mizle tanışıp kaynaşmak istedik. Kalabalıktan dolayı diğer misafir-
lerle tanışıp kaynaşamadık.

Geçmişte çalışanlarımızı anmak, düşünmek iyi bir şey. Bizde
varız, yaşıyoruz demek sesimizi duyurmak çok sevindirici.

Salon çok küçüktü. Daha büyük bir salon olmalıydı. Eğlence
yönü daha ağırlıklı olabilirdi. Tanıtım daha iyi yapılabilirdi. Broşür-
ler dağıtılabilirdi.

Gelmeyenlere anlattığımızda, gelmedikleri için çok üzül-
düler. Sanki faaliyetler hep gençlere yönelikmiş gibi imaj var. Yaşlılarda
katılmak istiyor.

25. yıl çalışanlarına katılan emeği geçen herkesi kutlarım. Çalışmalarınızda başarılar dilerim.

Hacı Ahmet BİLGİÇ : Uzunyaylalı Hatukay bir aileden genç bir arkadaşımız.

— Bu seneye kadar böyle bir gece yapılmadı. Toplumun birbirleriyle daha çok kaynaşacağı ümidini taşıyarak geldim.

Ankara dışından gelen uzun süredir görmediğim arkadaşlarımla görüşmeyi bu anlamda bir kaynaşmayı bekliyordum. Salon uygun değildi. Herkes gerek sahneyi, gerek oyunu, düğünü izleyemedi. Çok kalabalıktı. Bu durum umduğumuz kaynaşmayı engelledi.

Konuşmalar çok uzundu. İsmi geçmesi gereken başka arkadaşlarımız, çalışanlarımız vardı.

Hatalarına rağmen şimdiye kadar yapılan gecelerin en anlamlısıydı. Bu kadar gencin, yaşlının, kardeşçe, arkadaşça birlikte olması övünülecek bir olay. Geceyi anlattığımızda yaşlılar gelmedikleri için üzülüler.

Dernek geçmişte en azından bizim çevremizde hatalar yaptı. Bugünkü yönetim düşüncesini daha iyi anlatabilmeli. Yanlış bilgilenmeler düzeltilmeli. Konuşmalar daha kısa tutulmalı.

Son olarak tüm emeği geçenlere teşekkür eder, tebrik ederiz.

Kâzım BAŞTUĞ : Tokat-Güzelbeyli kasabasında doğdu. Halen şehirlerarası otobüs terminalinde müdür yard. olarak görev yapmaktadır.

— Her zaman büyüklere saygı gösteren, bunu gelenek haline getirmiş bir toplumun çocuklarıyız. Bu tür toplantılarda da beklentilerimizin başında bu geliyordu. Fakat göremedik. Gençlerin buna pek aldırmadıklarını gördük. Ya da iyi bir organize beklentimiz vardı. Orada da büyük diyebileceğimiz aksaklıklar oldu. Kapının girişinden, salondaki yerleşmeye kadar düzensizlik hakimdi. Video çekimleri kusurlu idi. Plaketlerin dağıtımı esnasında sunma eksikliklerini gördüm. Kısacası organizasyonda teknik anlamda kusurlar büyüktü. Dileğimiz bundan böyle yapılacak gecelerde bunlara dikkat edilerek aksaklıkların giderilmesi.

— Mutlu oldum. Kendimi 25 yaşında gibi hissettim. Ancak bu sevinç demin belirttiğim nedenlerden ötürü pek uzun sürmedi. Bir diğer deyimle organizasyondaki eksiklikler mutluluğumuzu kursağımızda bıraktı.

— Söz konusu organize bozukluklarına meydan vermeden bir gece yapılabilirdi. Bir albüm hazırlanabilir, Derneğe hizmeti geçen değerli hemşehrilerimize birer anı olarak verilebilirdi.

25. yıl kutlama programını izleyip döndükten sonra Burdur'dan mektup yazan Defterdarlık Kontrol Memuru Cevdet SOYCAN'ın mektubundan bu gece ile ilgili bölümleri sunuyoruz :

«(...) 25. yıl gecesini bizleri çok mutlu etti .Gayretleriniz sayesinde orada bulunan herkes bu mutluluğu tattı. (...) şunu itiraf edeyim, o gece en az on kere gözlerim doldu. Etrafımdaki yaşlılardan ve kadınlardan utancım ağlayamadım. Ağlamak için dudaklarımı kanarcasına ısırılmışım. Heyecanlandık, duygulandık, gururlandık, özlemimiz kabardı, acılarımız tazelendi, hepsi ayrı bir haz verdi. Bütün bu duyguların arasında içtiğim Mahsime otuzüç yıllık hayatımda boğazımdan geçen en tatlı şeydi. (...)

Gecenin videoya çekilmesine çok sevindik. Burdur'dan çıkarken beraberimizde getiremediğimiz eş ve çocuklarımıza videoda seyrettireceğimize söz verdik. Sizden ricamız adresimize bir video kaseti göndermenizdir. (...)

7 ARALIK'TA ANKARA DERNEK MERKEZİNDE BİR PANEL DÜZENLENDİ.

25. yıl kutlama programları çerçevesinde düzenlenen panel, dernek kurucularımızdan ve eski dönemlerdeki başkanlarımızdan üçer kişinin konuşmacı olarak katıldıkları bir sohbet toplantısı şeklinde gerçekleşti. Kalabalık bir dinleyici kitlesinin izlediği panel'de konuşmacılar kendi çalışma dönemlerine ilişkin anılarını, çalışma koşullarını anlattılar. Ayrıca gelecekte Derneğin nasıl olması gerektiği konusunda görüşlerini belirttiler. Konuşmalardan sonra toplantı, 25. yıl dolayısıyla ikram edilen Mahsime'yi hazırlayan Bandırmalı hemşehrilerimizden sayın Lütfullah Koşucu'nun geleneklerimize göre yaptığı Huaho konuşmasından sonra mahsime içilerek son verildi. Resimde değerli büyüğümüz Huaho yaparken izliyorsunuz.



DÜZCE KAFKAS KÜLTÜR DERNEĞİ KURULDU

Düzce Kafkas Kültür Derneği uzun bir aradan sonra 29.11.1986 günü Düzce Postası'nda tüzüğü yayımlanarak yeniden kuruldu. Dernek sınırlı imkânları nedeniyle şimdilik (Şerefiye Mahallesi Cumhuriyet Sokak Gönenç Pasajı Kat: 1, DÜZCE) adresindeki küçük bir salonda çalışmaya başladı. Özellikle Düzceli hemşehrilerimizin ilgi ve desteklerini esirgemeyeceklerine inandığımız Düzce Kafkas Kültür Derneğinin kurucuları ve Müteşebbis Yönetim Kurulu aşağıdaki isimlerden oluşmuştur. Kendilerine ba-

şarılar dileriz.

1. Hikmet NEĞUÇ, Çanköyü - 1955, İnşaat yağlı boya ustası.
2. Hikmet YILDIZ, Sarayyeri köyü - 1943, Emekli Memur.
3. Nail ÖZBEK, Bataklıçiftlik Köyü - 1949, Çiftçi.
4. Sezgin ÖZCAN, Özmimilli Mah. - 1955, Mobilyacı.
5. Fettah DURMAZ, Söğütlü Köyü - 1963, Esnaf.
6. Yılmaz DURSUN, Çınarlı Köyü - 1959, Pazarıcı.
7. İlhan AY, Hacı Ali Köyü - 1952, Terzi ve Kuyumcu.

İSTANBUL KAFKAS KÜLTÜR DERNEĞİ'NDE KONFERANS

3 Ocak 1987 günü İstanbul Kafkas Kültür Derneği Lokalinde üyelerimizden ve Derneğimiz eski başkanlarından Avukat Özdemir Özbay tarafından «Mitoloji ve Nartlar» konulu bir konferans verilmiştir. (Konferans metnini gelecek sayılarımızda «mitoloji» bölümümüzde sunacağız.)

Konferansın verildiği salonda Elmas ve Ayşe EŞSİZ kardeşlerin yaptığı, Nart Destanlarının kimi tekstlerinde anlatılan olayları konu alan tablolar da sergilenmiş olup, bu sergiyle konferansın birleşmesi ve kimi tekstlerin tablolar üzerinden açıklanması dinleyicilerce ilgi ve beğeniyle izlenmiştir.

Bu alanda daha nice ürünler beklediğimiz EŞSİZ kardeşlere çalışmalarında başarılar dileriz. «NARTLAR ve MİTOLOJİ» Konulu incelemeyi Derneğimizin önümüzdeki sayılarında sizlere ulaştırmaya çalışacağız.

ESKİŞEHİR'DE HALK OYUNLARI GÖSTERİSİ

Eskişehir Kafkas Folklor Derneği, İstanbul Şamil Vakfının halk oyunları ekibini davet ederek 24 Ocak 1987 günü Eskişehir'de bir halk oyunları gösterisi düzenlemiştir. Gecenin başarılı geçtiği öğrenilmiştir. Her iki kuruluşu kutlarız.

MALTEPE GECELERİ BAŞLIYOR

Ankara Kuzey Kafkasya Kültür Derneği'nce her ayın ilk Cuma günü akşamı yapılmakta olan geleneksel **Maltepe Geceleri**'ne Ocak ayında yılbaşına rastlaması nedeniyle bir ay ara verilmişti. **6 Şubat 1987 Cuma** akşamından itibaren bu geceler eskiden olduğu gibi yine **her ayın ilk Cuma günü akşamı** yine Maltepe'de **Maltepe Düğün Salonu**'nda devam edecektir. Duyurulur.

SOHBET TOPLANTISI

21 Şubat 1987 günü saat: 17.00'de Ankara Kuzey Kafkasya Kültür Derneği Merkezinde Uzunyaylalı hemşehrilerimizden Sayın **NAKHŞİR Haydar ÖZDEMİR**, Sayın **BIJ Saim TUÇ** ve Sayın **ŞOGEN Ali ŞENGİL**'in konuşmacı olarak katıldıkları «**Kuzey Kafkasya Kültüründe Kız İsteme ve Gelin Alma Törenleri**» konulu bir sohbet toplantısı düzenlenmiştir. Üye ve hemşehrilerimiz tarafından ilgiyle izlenen konferans'a 7 Mart Cumartesi günü saat 17.00 de devam edilecektir.

KONFERANS

28 Şubat 1987 Cumartesi günü akşam, İstanbul Kafkas Kültür Derneği'nin **Bağlarbaşı**'ndaki lokalinde eski Dernek Başkanlarımızdan **Fahri HUVAJ** tarafından «**İlk Gazetecilik Deneyimimiz : GUAZE**» konulu bir konferans verilecektir. Üye ve hemşehrilerimize duyurulur.

Basın - Yayın Dünyasından

Bu bölümde Kuzey Kafkasya Kültürüne ve Kuzey Kafkasyalılara ilişkin yayınlar duyurulmaya, olanaklar ölçüsünde çeşitli biçimlerde tanıtılmaya çalışılacaktır. Okuduğunuz ve hemşehrilerimize tanıtmayı yararlı bulduğunuz kitapları doğrudan tanıtabileceğiniz gibi tanıtılmasını da önerebilirsiniz.

Aynı tür bilgiler, şiir, hikâye, roman, tiyatro eseri, gazete, dergi, radyo, TV., sinema filimleri gibi yayınlardan aktarılabilir. Okuduğunuz gazete, dergi ve kitaplarda, izlediğiniz filmlerde, radyo ve TV. programlarında kültürümüze ve hemşehrilerimize ilişkin bölümleri olduğu gibi yazarak, kütüphanelerini keserek vb. gönderebilir veya tarih sayı vererek duyurabilirsiniz.

KUZEY KAFKASYA KÜLTÜRÜNE İLİŞKİN YAYINLAR ÜZERİNE

Uzun bir aradan sonra Kuzey Kafkasya ve Kafkasyalılara ilişkin yayınlarda sevindirici bir patlama oldu. Son üç yıl içinde bir çok yeni çeviri ve özgün eser yayımlandı. Bu süreçte (1983-86) Kafkas Kültür Dernekleri ve çevresindeki yazarlar dışında, özel yayınevlerinin de katılması ayrı bir anlam taşımaktadır. Özel Yayınevleri yayımladıkları **Resul HAMZATOV'un Benim Dağistanım** ve **Şiirlerim** adlı kitaplarıyla, **Mamakayev'in Zelimhan**'ı gibi çevirilerle kültür aktarımı ve birikimine katkıda bulunurken, **Cemal ŞENER'in Çerkes Etem Olayı**, **Zeki SARUHAN'ın Çerkes Etem'in İhaneti** gibi eserler de tarihsel bir olayı yeniden tartışma gündemine getiriyordu. Biri Ethem'in ihanetini ispatlamaya çalışırken diğeri «kimin haklı olduğunu tarih er ya da geç ama mutlaka yazacaktır.» diyerek tarihin henüz kimi konularda gerçeği tam olarak dile getiremediğini vurguluyordu.

Özel yayınevlerinin bu yayınları Kafkasya ve Kafkasyalılara ilişkin yayınlara duyulan ilginin de göstergesi oluyordu. Bu eserler, Kuzey Kafkasyalılar arasında da genişbir okuyucu kitlesi bulmuştu.

Aynı süreçte, doğrudan Kafkasyalılara hitabetmemesine karşın Kafkas Tarihine ışık tutabilecek başka eserler de yayımlandı. **Tek At Tek Mızrak (Nimet ARZİK)**, **Gamalı Hac ile Kızılyıldız Arasında İkinci Dünya Savaşında Sovyet Doğu Halklarının Milliyetçiliği** bu tür yayınlara örnek verilebilir. Kafkas kaynaklarına göre İlk Yaratılışlar İlk İnsanlık - Kafkas Gerçekleri ise B. Ömer Büyüka tarafından Türkiye'de yapılan nadir araştırmalardan biridir.

Kafkas edebiyatına çeviriler dışında da katkılar oldu. Kuzey

Kafkasya kökenli iki sanatçıdan **Çetin ÖNER'in** yazdığı ve **Avni AR-BAŞ'ın** resimlediği **Dağlara Yazılıdır**, 'Kuzey Kafkasya'dan Anadolu'ya göçetmiş insanların yeni yurtlarındaki yaşamlarını düşsel-şiiresel bir duyarlılıkla dile getiren özgün bir roman oldu. Ayrıca **Osman ÇELİK Kafe (Han Kızının Şarkısı)**, **Genar ve Kazaniko Jebağ'ı**, **Mesut ÖZDEMİR Elveda** ve **Yorgun Tutsak'ı** yayımladı.

1986 yılında, kendi deyimiyle «II. dönemi»ne başlayan tek periyodik yayın organı, Sultanahmet'teki Kuzey Kafkasyalılar Kültür ve Yardım Derneği tarafından çıkarılan **Kuzey Kafkasya Kültür Dergisi** oldu. 'Çağdaş', 'çağdışı', 'medeni', 'Medeniyet', 'özgürlük', 'Demokrasi', 'insan hakları'... gibi terimleri 'asrımızın en kaypak ve en şuh terimleri' olarak değerlendiren derginin, «II. Dönemi»nde de 1970'lerde çıkan ilk sayısındaki çizgisini sürdürdüğü söylenebilir.

İleride herbiri ayrıca ve genişçe ele alarak tanıtılabilmeyi umduğumuz bu yayınlar üzerine verdiğimiz kısa özetten sonra **Sefer E. BERZEG'in Gurbetteki Kafkasya'dan BELGELER** ve **Vedat BERZEG'in Türkiye'de Kuzey Kafkasya ile İlgili Yayınlar BİBLİYOGRAFYASI** adlı eserlerini de kısaca tanıtmak gerekir.

Bu iki küçük kitap, yapılması gereken çalışmaların bir başka boyutuna katkıda bulunarak dikkat çekti. Bütün sanatsal ve bilimsel çalışmalar, üzerine temellenecekleri olgulara, nesnel gerçeklere gereksinim duyarlar. Olgular ve nesnel gerçeklik ise tarihsel süreç içinde belgelemeyi gerekli kılar. **Gurbetteki Kafkasya'dan BELGELER**, bu alanda, katkı olmanın yanısıra, var olan eksiklikleri de gözler önüne sermiştir.

Sefer E. BERZEG eserinde, 1908 Meşrutiyetinden sonra kurulmuş olan; 1) **Çerkes İttihad ve Teavun Cemiyeti** (Çerkes Birleşme ve Yardımlaşma Derneği), 2) **İstanbul'da Kafkasyalılar Arasında Neşri Maarif Cemiyeti** (İstanbul'da Kafkasyalılar Arasında Eğitimi Yayıma Derneği), 3) **Çerkes Kadınları Teavun Cemiyeti** (Çerkes Kadınları Yardımlaşma Derneği), 4) **Kafkas Teali Cemiyeti** (Kafkas Yükselme Derneği)nin kısa birer tarihçesinden sonra tüzük ve programlarını yayınlamaktadır. Kitabın girişinde «tarihsel bir işlevi olmuş ve bu nedenle de hem Kafkasya, hem de Türkiye tarihi bakımından önem taşıyan bu kuruluşların tarihçeleri ve yapıları bugüne değin yeterince incelenmiş ve ortaya konmuş değildir.» denilerek durum açıklanmakta ve amaç «bu konuda yapılmakta olan bilimsel araştırmalara yardımcı olmak» şeklinde vurgulanmaktadır.

Vedat BERZEG tarafından hazırlanan eser de bu çalışmalar için hazır bir **BİBLİYOGRAFYA** çalışması olmaktadır.

DAĞISTANIN ULUSLARARASI ÜNE SAHİP BÜYÜK ŞAİRİ RESUL HAMZATOV ÜZERİNE BİR KAÇ SÖZ

Dağıstan Özerk S.S. Cumhuriyetinin uluslararası üne sahip büyük şairi Resul Hamzatov geçen aylarda TÜYAPI'nın davetlisi olarak İstanbul'a geldi. Kendi adına düzenlenen imza gününe katılan şaire büyük ilgi gösterildi. Türk edebiyatçılarıyla çeşitli görüşmeler yapan şair için basın yayın organlarında birçok yazı yazıldı.

Yayın hayatına giren KAFDAĞI bu ünlü şairi bir kez daha okuyucularına tanıtmak istedi. Türkçeye bir çok eseri çevrilen şairi bir kaç satırla tanıtmak oldukça güç. Bu güçlüğü dikkate alarak basın yayın organlarında şair için yazılanlarla, eserlerinden bazı pasajları aktarmaya çalışacağız.

Resul Hamzatov Kim? Dünyayı, toprağını, vatanını nasıl görüyor?

Şiir kitabının «Kendine Dair» bölümünde bakın neler yazıyor.

«Dağıstanımızın yetiştirdiği ip canbazlarıyla ünlü ünlü Tsavkra köyünde oğlanın doğduğu gün olarak ip üzerinde yürümeye başladığı gün kabul edilir. Altın-Gümüş işleriyle ünlü kubacı köyündeyse oğlan ne zaman babasına kendi elleriyle parlattığı bir gümüşü getirirse, o zaman doğmuş sayılır. Sevinç içindeki baba da «işte benimde bir oğlum oldu» diye geçirir içinden.

Gözlerimi yumuyorum; Köyüm Tsada, ilk yaz daha bıyıkları terlememiş bir genç ilk kez taşlık bir tarlayı sürmeye başlıyor. Yine bıyıkları terlememiş başka bir genç ilk kez bir ev yapımına giriyor. Bir üçüncüsü atını eğlerleyip ilk kez uzak bir yola koyuluyor. Onlara bakan babam sevinç içinde «ne çok oğlan doğdu köyümüzde...» diyor. Emeğiyle yararlı işler yapmamış güzellikler yaratmamış yüce başarılar düşlememiş, yürekte dostluk nedir bilmeyen yeteksiz insanlar için dağlarda «Saçları ağarana dek yaşadı, ama dünyaya gelmedi» derler.

«Başımda saçlar iki renk, hem ak var, hem kara ama doğrusu şu anda söyleyebilmem çok güç ne zaman doğdum ben?»

«Onbir yaşındayken -daha kemer takmaya başlamamışım, hiç at eğermemişim- damımıza serili öküz postunun üzerine uzanıp ilk şiirimi yazdığımda doğdum belki.

Ya da sonraları : okulumuzun duvar gazetesinde ilk şiir kitapçığım çıktığında.

Ne zaman doğmuş olursam olayım, gerçek doğumum şiirlerimin doğumuyla sıkı sıkıya ilişkilidir.»

Şiirle doğan ve şiirleriyle yaşayacak olan Büyük Ozan Dağıstanın bir Avar köyü Tsada'da 1923 yılında doğmuştur. Babası Dağıstan Halk ozanlarından Hamzat Tsadas'tır. Onbir yaşında ilk ürününü vermeden önce kelimelerin birleşip o görkemli dokuyu meydana getirdiği, insanların, sevgilerini, dostluklarını, acı ve sevinçlerini anlattığı şiirle büyümüştür.

«Neden şiir yazmaya heveslendim?» diye sorar ozan ve cevaplar.

«Daha küçükken babam beni kucağına oturtup tüylü sıcacık bir yamcıya sarar ve bana şiirlerini okurdu. Bu yüzden daha kemer bağlamaya, ata binmeye başlamadan, babamın şiirlerini ezberlemeye başladım. Komşularım ve öğretmenlerim babamın şiirlerini yayınlamadan önce benden dinlerlerdi.»

İlk şiir kitabı «Ateşli Sevgi ve Yakıcı Nefret» 1943 te yayınlanır. 1963 yılında «Yüksek Yıldızlar» adlı kitabıyla Sovyetler Birliğinin en önemli Edebiyat ödülünü kazanır.

Ünlü ozanın ülkemizi ziyareti sırasında Cumhuriyet Dergide (31 Ekim - 9 Kasım 1986) yayınlanan bir yazıda, şiirleri üzerine şu yorum yapıyor:

«Hamzatov'un şiirleri, gerek kendi halkıyla, gerek öteki halklarla çok kolay bir ilişki kurmuş ve çabuk ünlenmiştir. Yepyeni bir sesi vardır bu şiirlerin. Bu yeni sesiyle, dünya görüşüyle, Avar halkının folklorundan kaynaklanan ve beslenen ezgisiyle dağı pınarlarının berraklığındaki yalınlığıyla, kendine özgü bir şairdir. Bugün artık yalnız Avar halkının değil bütün dünya halklarının ozanıdır, gözdesidir. Çocukluğundan beri coşkuyla ha bire şiirler söyler, şiirler yazar.»

Büyük ozan öğretmen okulunu bitirdikten sonra köyüne öğretmen olarak döndü. Radyoda ve Tiyatroda oyunculuk, süflörlük, yapması gezici tiyatrolarla köy köy dolaşması, gazetelerde çalışması onun ne denli kendini aşma ve yenileme isteğinde olduğunu ve çalışmayı adeta bir tutkuya dönüştürdüğünün kanıtıdır.

Hamzatov sadece bir şiir ustası değildi. «Benim Dağıstanım» adlı eseriyle şiirde gösterdiği ustalığını düzyazıda da gösterdi. Bir çok dile çevrilen «Benim Dağıstanım» yalnızca Rus dilinde 300 bin adet

basıldı. 1951 yılından bu yana Dağıstan Yazarlar Birliği Başkanlığını da yürüten Hamzatov 1968 yılında Asya-Afrika Yazarlar Birliği ödülünü aldı.

Melezler, Yüksek Yıldızlar, Yılların Tesbihi, Turnalar ve Dostları Koruyun, İki Şal, Yazı Benim Dağıstanım, yüze yakın eserlerinden birkaçı.

Değerli ozanın ülkemize iki ziyareti 1968 yılına rastlar. Geçen yılda eşiyile birlikte İstanbula geldi ve olumlu izlenimlerle ülkesine döndü.

Her gelişinde olduğu gibi bu gelişinde de, hemen hemen tüm gazeteler ve edebiyat dergileri kendinden söz etti. Bunların içerisinde Hayatı Asıl yazarı tarafından Broy Edebiyat Dergisinin (Aralık 86) üçüncü sayısında yayınlanan incelenmesi ilgi çekti.

Asılyazıcı yazısında şunları yazıyordu : «Ne olursa olsun hemen hemen tüm yapıtları Rus ve diğer Cumhuriyetlerin diline çevrilen Hamzatov, şiirin biçim ve tekniğinde yaptığı yeniliği de Avar diline borçludur. Önce anadilinde yapıyor sıçramayı. Ondan sonra Ruscaya çevriliyor. Uzun yıllardır bu konumunu, dorukta olma işlevini sürdürüyor. Avar'ca sürekli şiir söylüyor konuşurken. Bunu orada ilk karşılaşmamızda gözledim. Ve sonra sürekli bu durum beni etkiledi. Salt lirik değil, mizah gücünde çok yüksek. Konuşmalarında bu özelliği sürekli yansıtıyordu.»

Resul Hamzatov'un ürünlerinin bu denli sevgi dolu, barışçıl, inançlı olması onun Dağıstan gerçeğini bilmesi, iyi özümlemesi, toplumuna olan bağlılığı ve diğer toplumlara olan saygısı ve sevgisinden kaynaklanmaktadır. Dileğimiz Türkçeye çevrilen «Benim Dağıstanım» ve «Şiirler» kitabından sonra diğer kitaplarında Türkçeye çevrilmesidir.

Oktay AKBAL'ın Cumhuriyet Gazetesindeki Evet - Hayır köşesinde yayımlanan «BENİM DAĞISTANIM...» başlıklı yazısını aynen sunuyoruz.

«BENİM DAĞISTANIM...»

«Şimdi kimi eleştirmenler benim bu yazdıklarımın roman da, öykü de olmadığını, kimbilir neyin nesi olduğunu söyleyeceklerdir. Kimi eleştirmenler ise hem o, hem öteki, hem de daha nice şeyler olduğunu söyleyeceklerdir. Karşı koyacak değilim. Kalemimden çıkan bu yazıları bildiğiniz gibi adlandırın. Ben yazın kitaplarındaki yazın türleri bölünmesine, yazın yasalarına göre değil, yüreğim nasıl isterse öyle yazıyorum. Ve yüreğin yasası yoktur. Daha doğrusu başka yasalara pek uymayan kendi yasaları vardır.»

Aylardır okuduğum, zaman zaman ara vererek, sonra yeniden kaldığım yerden sürdürerek, birçok yerini çizerek, notlar düşerek okuduğum bir kitap : «Benim Dağıstanım...» Yazar, Dağıstanlı şair, Resul Hamzatov. Şiir mi, öykü mü, roman mı, öz yaşam anlatısı mı, nedir «Benim Dağıstanım?» Eşsiz bir yapıt. Tanımlanamayan, kolaylıkla anlatılamayan...

Resul Hamzatov'u ilk kez 1968'de Taşkent'te tanıdım. Beş bin kişilik bir salonda dünya şairleri gecesi vardı. Hamzatov da kısacık bir şiirini okudu : «Bu dünyada seni seven yüz kişi varsa, biri benim -Bu dünyada seni seven on kişi varsa, biri benim- Bu dünyada seni seven bir kişi var, o da benim.» Aklımda kaldığı gibi yazdım; daha da güzeldi bu küçük şiir... Hamzatov bu dizeleri gülümseyerek okuyordu, şişman, sevimli bir kişi. İçkili toplantılarda da beraber olduk. Söyleştik... Bir kaç yıl sonra Türkiye'ye bir gezi yaptı, bir toplantıda yine karşılaştık. Ülkesi Dağıstan için şu öyküyü anlatmıştı : Bilindiği gibi Kafkasya'da sayısız dil vardır, bir kaç kişilik her topluluk ayrı bir dil konuşur. Hamzatov şu öyküyü anlattı :

«Tanrı dünyaya dilleri dağıtmış. Fransa'ya Fransızca, İtalya'ya İtalyanca vb... Torbasında daha pek çok dil kalmış, Kafkasya'ya geldiğinde bu dil dağıtma işinden usanıp bütün torbayı boşaltıvermiş, bu yüzden Kafkasya'da bu denli çok değişik dil varmış...»

Resul Hamzatov «Şiir, senden hiçbir zaman ayrılmayacağımı bilmez misin? İnsan, hiç içinde doğan sevinçten, gözyaşlarından ayrılabilir mi?» diyor. Şair yaratılmış bir kişi. Ta çocukluğundan be-

ri şiirli bir havada yaşamış. Babası da şair, çevresindekiler de... «Şiir, sen herkesten iyi bilirsin ki, senin üzerine yapılan konuşmalar seni daha yüce yapamaz. Konuşmayla şarkının yüceldiği nerde görülmüş? Çaydanlıktan dökülen suyla dağ selinin coşkuluğu, üfle-mekle rüzgârın gücü artırılabilir mi? Bir küme karla, başı bulutlara değer dağların yüceliğine katkı mı olur? Giyilen giysiyle, bıyığa ve-rilen biçimle ananın oğula sevgisi artırılabilir mi? Şiir, sensiz öksü-züm ben.»

«Benim Dağıstanım» (Düşün Yayınları) bir şiir kitabıdır derim ben. Bir ülkeyi en iyi tanıtan şiirdir. Hamzatov düzyazıyla şiir yazı-yor, şiirle anlatıyor ülkesini. Anılar, izlenimler, gözlemler, yaşantılar, kişiler, olaylar, tarihten, bugünden olgular, ama dön dolaş şiire ge-liyor şair: «Şiirin yerini ne tutabilir?» diye soruyor kendine. «Dağ-lar, karlar, ırmaklar, yağmurlar, yıldızlar, güneş, ekmek... aklıma gelir. Ama yağmurlar, dağlar, çiçekler, güneş şiirsiz olabilir mi? Ve şiir, onlarsız? Şiirsiz dağ basit bir taş yığınının başka nedir ki? Şiirsiz yağmur, sıradan bir sudur ve güneş, ısı ve ışık veren gök cismi. Ve işte yine soruyorum: Ne tutabilir şiiriniyerini? Uzak ülke-ler, kuş sesleri, yürek vuruşları geliyor aklıma. Ama şiirsiz nedir ki bunlar?»

Hamzatov'a göre ozan olmayan insan yoktur! Her insanın özün-de biraz şairlik vardır. İnsansa, gerçek bir insan duyarlığına ulaşmış-sa!.. «Evet, biz hepimiz şairiz. Aramızda tek ayırım şu; Kimi şiir ya-zıyor, çünkü yazmasını biliyor, kimi şiir yazıyor, çünkü yazmasını bildiğini sanıyor. Bir de üçüncüler var ki, onlar hiç şiir yazmıyor. Ama işte belki de asıl onlar, bu üçüncüler gerçek şairdirler.» Ham-zatov «şiirle düzyazı» için şu tanımlamayı yapıyor: «Şiir atla uçuş, düzyazı yürümedir. Yürüyerek daha uzağa gidebilir insan. Atla ise gideceği yere daha çabuk varır.»

«Hamzat oğlu Resul»ın kitabında Şamil var, Hacı Murat var, Da-ğıstan'ın dünü, bugünü var. Bir ülke, taşı toprağı insanıyla işte böy-le sevilir; sevilince de işte böyle anlatılır. Bu denli etkileyici, bu denli içten, yürekten... Dağıstan halklarını, Avarlar'ı, Dargin'leri, Lezgin'leri, Lak'ları yaşamaları, şiirleri, öyküleriyle tanıtıyor bize bu kitap. Yiğit Dağıstan insanlarını «Savaşa giderken savaşın sonucunu dü-şünen yiğit değildir» diyen insanların ülkesini...

DERNEĞİMİZDEN TEMİN EDİLEBİLECEK YAYINLAR

- 1 — **YAMÇI, Aylık Sosyo-Kültürel Dergi**
Sahibi ve Yazı İşleri Müdürü : Fahri Huvaj
Şafak Matbaası Ankara, Kasım 1975 - Şubat 1978
Teksayılar : 300 TL. Cilt (7-16) : 2000 TL.
- 2 — **Abhaz Mitolojisi Anaç mı?** B. Ömer Büyüka
Yayınlayan : B. Sabri Ander
İstanbul Matbaası — 1971
Abhozoloji Yayınları No : 2
1500 TL.
- 3 — **Gurbetteki Kafkasyadan Belgeler.** Sefer E. Berzeg
Şafak Matbaası, Ankara, 1985
300 TL.
- 4 — **Kafkasyanın Ticaret Tarihi,** Ahmet Canbek
Kuzey Kafkasyalılar Kültür ve Yardım Derneği Yayını
Dizgi-Baskı : Eko Matbaası-İstanbul-1978
300 TL.
- 5 — **Türkiye'de Kuzey Kafkasya ile ilgili yayımlar Bibliyografyası**
1928-1986, Vedat Berzeg
Samsun Kafkas Kültür Derneği Genel Konular Dizisi : 2
Şafak Matbaası-Ankara-1968
200 TL.
- 6 — **Muhaceretteki Tarihimizden Belgeler 1**
Çerkes Sorunu Hakkında Türk Kamuoyu ve T.B.M.M.'ne Sunu,
Mehmet Fetgeray Soenu, İstanbul 1339-1923
Nartların Sesi Yayınları
Baskı-Dizgi : Kısmet Matbaası
300 TL.
- 7 — **Kafkas Hikayeleri Antolojisi,**
Kafkasya Kültürel Dergi (Marj) Yayınları
İdeal Matbaası
800 TL.
- 8 — **Kazanuko Jabağ (roman),**
Osman Çelik
Dizgi Baskı : Gelişim Matbaası Ankara 1986
1500 TL.
- 9 — **Kafe (Han Kızının Şarkısı),**
Osman Çelik
Dizgi Baskı : Gelişim Matbaası Ankara 1985
550 TL.

- 10 — **Genar, Kafkasya 1 (roman)**
Osman Çelik
Dizgi : Gül Matbaası Baskı : Doğu Matbaası İstanbul 1985
2000 TL.
- 11 — **Tek Atlı (roman), C'eraşe Tembot**
Çeviren : Mevlüt Atalay
Redaksiyon : Nahi Erüz
Ankara Kuzey Kafkasya Kültür Derneği Yayını
Dizgi Baskı : Kısmet Matbaası Ankara-1979
1500 TL.
- 12 — **Şiirler, Resul Hamzatov**
Türkçeleştiren : Mazlum Beyhan
Kalem Yayınları
Dizgi-Baskı : Onur Dizgi Ankara 1986
700 TL.
- 1 — **Çerkes Motifleri,**
Ankara Kuzey Kafkasya Kültür Derneği Yayını
Ankara-Temmuz 1977
500 TL.
- 14 — **Ankara Kuzey Kafkasya Kültür Derneği 25. Yıl Bülteni**
500 TL.
- 15 — **1978 Yılı Kuzey Kafkasya Kültür Derneği Takvimi : 500 TL.**
Poster : 300 TL. Kartpostal : 30 TL.
- 16 — **Benim Dağistanım, Resul Hamzatov**
Çeviren : Mazlum Beyhan
Düşün Yayınevi
2000 TL.
- 17 — **ZELİMHAN, Mohmad Mamakayev**
Çeviren : Tarık Cemal Kutlu
E Yayınları
1500 TL.
- 18 — **Hancıer, Mihail Yurçeviç Lermantov (şiirler)**
Çeviren : Ataol Behramoğlu
1000 TL.
- 19 — **Çerkes Ethem Olayı, Cemal Şener**
Okan Yayınevi
700 TL.

Adres : Kuzey Kafkasya Kültür Derneği,
Şenyuva-Mecnun Sokak No : 64
Beştepe - ANKARA

Sanat Dünyası

Değerli okuyucularımız,

Bu bölümde, sanatsal etkinliklere ilgi duyan yetenekli hemşehrilerimizin yazdıkları ya da çevirdikleri şiir, hikâye, skeç gibi edebî türlerle karikatür, resim, desen, motif gibi çizgisel sanat denemelerine yer verilecektir. Bu türlerden çalışmalarınızı gönderdiğiniz takdirde bu bölümde değerlendirmeye çalışacağımızı bilmenizi istiyoruz.

Ayrıca, gelecek taleplere göre bu bölümde özellikle büyük şehirlerdeki belli başlı sanatsal etkinlikleri (Sergi, tiyatro, konser, sinema filmleri, imza günleri, opera, bale ve folklorik gösteriler vb. gibi) olanaklarımız ölçüsünde duyurmayı ve tanıtmayı da düşünüyoruz. Bu konudaki görüş ve önerileriniz bizim için yol gösterici olacaktır.

İlgi gösteren hemşehrilerimize şimdiden teşekkür ederiz.

Sekizlik : sekiz sessiz dize

Yani dağlarımdan sekiz deli ırmak

Şiire giden yol ırmak

Ama dilerim ulaşırsınız denize.

Sekizlik : sekiz sessiz dize

Yani dağlarımdan sekiz delikanlı

Dağların kartal ülkemden yeryüzüne

Yitirmeden başınızdaki dağlı kalpaklarını.

Neden böyle ağırkanlısınız insanlar?

Tosbağaları örnek almışsınız

Ama onlar için bu doğal,

En az yüz yıl yaşar tosbağalar

Neden böyle tez canlısınız insanlar?

Tavşanları örnek almışsınız sanki

Ama onlar için bu doğal,

En çok beş yıl yaşar tavşanlar.

Ey koca dağlar üzerinde kanat çırpın kartallar

Soyunuz sopunuz ne, nereden geldiniz, kimsiniz?

Öyle çok oğlunuzu yitirdiniz ki dağlılar

Biz ölen o yiğitlerin kanatlanmış yüreğiyiz.

Ey burçlar arasında ışıldayan yıldızlar,

Geceleyin gökkubbede göz kırpanlar, kimsiniz?

Öyle çok oğlunuzu yitirdiniz ki dağlılar,

Öleni ardında ağlayanların yaşlı gözleriyiz biz.

Şiirler : Resul HAMZATOV

Nasıl ağlamaz bebek?
Daha doğduğu gün
acı oksijen
yaktı boğazını
—Sonra—

Dizleri yandı emeklemekten
Ayakları yandı yürümekten
Dudakları yandı konuşmaktan
yemekten
gülmekten

Gün geldi
dalgalara kapıldı ruhu
Çırpıntılı ve soğuk
Gün geldi
duruldu masmavi
ve gün geldi
düştü yüreğine
ateşten bir özlem

irkildi...
Sürüklenmiş buldu kendini
önce
uzak topraklardan
Sonra ezik buldu halkını.
Yokoluşun renksiz kıyısındaki
zincirlerin dünyasında
ağır yükler bekliyor onu
Sorumluluklar

taşınmak için
Taşıyıcıdan yoksun
öksüz sorunlar
Ağlamaz artık bebek
bilincinden yaşamın
Ve her yeni acı olayın
Ve her yeni zorluğun karşısında
Gülümser sadece acıyla buruk
gözlerinde gizemli anlatımlarla...

Yılmak yok!
Dönmek yok!
Bir köşede bezgin çaresiz
kalakalmak
Yok artık bebeğim

yok
Doyasıya hıçkırmak
kaygısızca ağlamak
Nisan/85

Toka S.

Toplum Haberleri

Değerli okuyucumuz,

Bu bölümde hemşehrilerimizin acı-tatlı günlerini bir an önce duyurup paylaşmayı, sosyal ilişkilerimizin yoğunlaşp gelişmesine katkıda bulunmayı amaçlıyoruz. Çevrenizdeki hemşehrilerimizle ilgili nişan, düşün, doğum, ölüm, terfi, tayin, nakil vb. haberleri ilettiğiniz takdirde olanaklar ölçüsünde bu bölümde yayımlamaya çalışacağımızı duyurmak isteriz.

GÜRCİSTAN HALK OYUNLARI TOPLULUĞU

14 ÜNCÜ ULUSLARARASI İSTANBUL FESTİVALİNE KATILDI

Gürcistan Devlet Halk Oyunları Topluluğu 12-16/Temmuz 1986 tarihlerinde İstanbulda gösterilerini sundu. 14 üncü Uluslararası İstanbul festivali nedeniyle İstanbulla gelen topluluk büyük bir ilgiyle izlendi. Yaklaşık 40.000 kişi tarafından izlenen gösterilerde halk oyunları topluluğu Kafkas halk oyunlarından çeşitli örnekler verdiler.

Halk oyunları topluluğu festivale Kültür ve Turizm Bakanlığı, İstanbul Kültür ve Sanat Vakfı, Türkiye Şişe Cam Fabrikaalarının davetlisi olarak katıldı.

Topluluğun ilk tohumları 1930'larda genç ve yetenekli dansçılar Nino RAMİSCHVİLİ ve İliko SUHİŞVİLİ'nin Londra Dans Festivali'nde Gürcü Halk Danslarını büyük bir başarıyla sergilenmesinden sonra atıldı.

Bu iki dansçının kazandığı başarı, onlarda bir topluluk kurma düşüncesi uyandırdı ve topluluk 1945 yılında kuruldu. Daha sonra 70 ülkede 400'den çok şehirde 20 milyon seyirci önünde sanatını sergileyen topluluk, 1953'te 4. Dünya Gençlik ve Öğrenci Festivali'nde altın madalya kazandı.



İZMİR FUARINDA SOVYETLER BİRLİĞİNİ GEÇTİĞİMİZ YIL HABERDEY-BALKAR ÖZERK S.S. CUMHURİYETİ TEMSİL ETTİ

Her yıl Uluslararası nitelikte açılan İzmir Fuarına bu yılda bir çok ülke katıldı.

Sovyetler Birliğini temsilen fuarda sergi açan Kaberdey-Balkar Özerk S.S. Cumhuriyetinin sanayi, turizm ve kültürel çalışmalarını tanıtıcı film ve yayınlar büyük bir ilgiyle izlendi.

Sergi görevlilerinin Kafkas dillerinin yanı sıra Türkçeyi de konuşması sergiye olan ilgiyi daha da arttırdı.

10 gün süreyle açık olan sergide, yüzlerce kişi geleneksel Kafkas el sanatlarının yanı sıra Kafkasyayı kültürel açıdan tanıtıcı video film gösterisiyle yakından ilgilendiler.

Sergi süresince sürekli Kafkas halk müziğinden örnekler verilmesi, diğer gösterilere ayrı bir renk kattı. Sergi yetkililerinden bildirildiğine göre 1987 yılında Dağıstan Özerk S.S. Cumhuriyeti fuarda sergi açacaktır.

GEORGES DUMEZİL ÖLDÜ

Georges DUMEZİL 88 yıla sığdırdığı dopdolu yaşamını Paris'te geçirdiği bir beyin kanaması sonucu 11 Ekim 1986'da noktalandı.

Ünlü Fransız tarihçisi, arkeolog, dil araştırmacısı, mitoloji ve eski edebiyatlar uzmanı Georges Dumezil özellikle Hint-Avrupa dilleri ve kültürleri üzerinde incelemelerde bulunmuş ve bu alanda halen dünyada tek isim olarak kabul edilmektedir.

ATATÜRK'ün daveti üzerine İstanbul Üniversitesine bağlı dinler tarihi kürsüsü oluşturmak ve öğretim üyeliği yapmak üzere 1925 yılında İstanbul'a gelmiş ve 1931 yılına kadar Türkiye'de çalışmalarını sürdürmüştür. Anılarında burada geçen günlerin hayatının en güzel günleri olduğunu belirtmektedir.

Yaklaşık otuz dil bilen Dumezil, Türkiye'de kaldığı süre içinde de dil ile ilgili araştırmalarını sürdürmüştür. Kuzey Kafkasya dillerinden olan Wubih dili üzerinde araştırmalar yapmıştır. Unutulmaya yüz tutmuş ve Türkiye'de çok az kişinin bildiği Wubihçe ile ilgili çalışmalarını Tefik ESENC ile beraber yürütmüş ve bir Wubihçe sözlük hazırlamak için çalışmalarda bulunmuştur. Bu uğraşısını

Dumezil «Hayatta en az günah işlediği ve en çok benimsediği» şeklinde değerlendirmiştir.

Dumezli daha sonraları sık sık Türkiye'ye gelmiş Sapanca'nın Yanık, Manyas'ın Değimenboğazı, Hacıyakup, Mürüvetler köylerinde ve çevrede çalışmalarını sürdürmüştür. Wubih'çe dışında Ahbaz ve Adige dil gruplarının Wubih'çe ile ve kendi aralarındaki akrabalıktan kaynaklanan benzerliklerini araştırmıştır. Bu araştırmaları bir çok dergilerle birlikte Paris'te yayınlanan «Bedi-Kartlisa» adlı Gürcü dergisinde de yayınlanmıştır. Bu çalışmalarını süresince ünlü tarih araştırmacısı Prof. AYTEK NAMİTOK'tan büyük destek ve yardım görmüştür. Namitok'la dil, tarih, mitoloji ve arkeoloji üzerine uzun yazışmalar yapmıştır. Bu yazışmalar halen yayımlanamamıştır.

Karşılaştırmalı diller ve Hint-Avrupa uygarlıkları konusundaki çalışmaları yapan Fransız Prof. Georges Dumezil 1898 yılında Paris'te doğdu. Ekole Normale Supérieure de doktorasını tamamladıktan sonra Varşova, İstanbul, Upsalax ve Pariste çeşitli üniversitelerde çalışmalarını sürdürmüştür. College de France ve Fransız Akademisi üyesi idi.

Kırktan fazla kitabı bulunan Dumezil'in yukarıdaki çalışmaları dışında 1968 yılında «Bibliothèques des Science Humaines» serisinde yayınlanan «Mythe et Epopees» yapıtının ikinci bölümü tamamen «Nart Halk Destanları»na ayrılmıştır.

Öte yandan, Abayev tarafından hazırlanan Öset Halk Destanları ile ilgili bir derlemeyi bir giriş ve açıklayıcı bir notla «Le Livre des Heros» «Liendes Sun les Nartes» adı altında Fransızcaya kazandırmıştır. Bu kitap UNESCO'nun Kafkasoloji serisinde yayınlanmıştır.

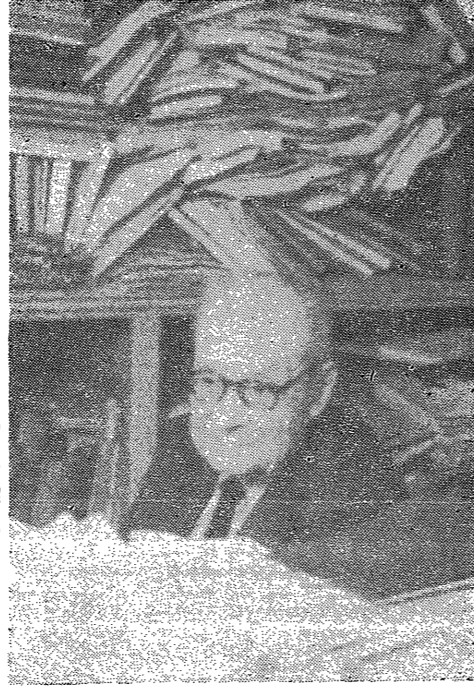
Bilim çevrelerinin «Dil sihirbazı» diye tanımladıkları ünlü bilginin Kuzey Kafkas'ya Dilleri üzerine yaptığı çalışma ve derlemelerle evrensel kültüre katkıları unutulmayacaktır.

kafdağı

ABONE OLALIM

ABONE BULALIM

Ferit EDGÜ'nun, 22.1.1983 tarihli MİLLİYET Gazetesinin SANAT - KÜLTÜR sayfasında yayımlanan yazısını aynen sunuyoruz.



1925-1831 yıllarında öğretim görevlisi olarak Türkiye'de bulunan Fransız düşünür ve araştırmacının gerçekleştirdiği «Ubik Fiili» adlı kitabın kapağında Türk yardımcısı Tefvik Esenç'in de adı yer alıyor.

FERİT EDGÜ

ULBİKCEYİ KURTARAN ADAM : GEORGES DUMEZİL

«Le Nouvel Observateur» haftalığının son sayısında, Fransız düşünür «Georges Dumezil»le yapılan bir konuşma yayınlandı. Özellikle efsaneler ve Hint-Avrupa dilleri üzerinde yaptığı araştırmalar ve getirdiği yorumlarla, dilbilim, etnoloji psikanalizm gibi bilim dallarına çok önemli katkıları olan, aralarında Türkçe de bulunan kırk kadar dil bilen Dumezil, 1925-1931 yılları arasında öğretim görevlisi olarak Türkiye'de bulunmuş. Söz konusu konuşmadan öğrendiğimize göre, bu yıllarda Türkiye'de bilimsel araştırmalar yapmış, özellikle Kafkas dilleriyle ilgilenmiştir.

1864'te Rus kıyımına uğrayıp Türkiye'ye sığınıp yerleşen Kafkasyalılardan bir grubun konuştuğu dilden 1500 sayfa kadar metin derlemiştir. Çeyrek yüz yıl sonra, Marmara yakınlarında bir köyde

Wubihça konuşanların bulunduğunu öğrendiğinde bu çalışmalarını yeniden ele almış. Bir süre için bu köye yerleşen Dumezil, bu çalışmalarında kendisine bir de yardımcı bulmuş : Tefvik Esenç adında bir ihtiyar. Uzun çalışmaların sonunda ortaya çıkan «Ubik Fiili» adlı kitabın kapağında, Fransa'nın en büyük bilim kuruluşu «College de France» in onur profesörü, Fransız Akademisi üyesi Georges Dumezil'in adının yanında Tefvik Esenç'in de adı yer alıyor. Alçakgönüllü bilginin «meslektaşım» dediği Tefvik Esenç, Ubikçe üzerindeki araştırmalara yardımcı olmak üzere Fransız Bilim Araştırma Merkezi'nin konuğu olarak Paris'e gitmiş.

İki, üç sesli harfe karşı, seksen iki sessiz harften oluşan, bugün bir avuç ihtiyarla Dumezil'in konuştuğu Ubikçeyi kurtaran düşünür. «Niçin mi yaptım bu çalışmayı?» diyor. Mesleğim gereği bir yerde bulunuyorum, orada da bu çalışmayı benden başka yapacak kimse yoktu, onun için.»

Dumezil, böylece, ardında hiçbir iz bırakmadan yok olmakta olan dili, insanlığın evrensel kültürüne kazandırmış oluyor.

Bilginin de, belleğinde, en güzel tanımlardan biri bu olsa gerek: Yok olmaktan kurtarmak, varetmek.

George DUMEZİL'in ölümü dolayısıyla Uygur EREMEKTAR'ın derlediği DUMEZİL ile yapılan bir röportajı aynen yayınlıyoruz.

FRANSIZ AKADEMİSİ ÜYESİYDİ — 88 Yaşında ölen Dumezil, aynı zamanda Fransız Akademisi üyesiydi.

— çok iyi tanıyorsunuz, hatta çok eskilere dayanan bir dostluğunuz var sanırım?..

DUMEZİL — Savaş, onu Fransa'dan uzakta tutmuştu. Onu ancak 1946'da keşfedebildim. Ve kendisi hakkında kararımı hemen verdim. Ondan önce o çevrede olduğum için, Yüksek Öğretim Okulu'na (Ecole des Hautes Etudes) girişinde küçük rolümü üstlendim, sonra da Fransa Kolej'ine (College de France) seçilişinde. Ama Fransız Akademisi için tersi oldu; o benden önce davrandı ve bana yardım etti.

— Levi-Strauss'a göre yapılar evrenselidir. Ama siz yalnızca Hint-Avrupa kökeni üzerinde duruyorsunuz...

DUMEZİL — Bu iki konum uzlaşabilir ve uygunluğu bulunabilir konumlardır. Evet, Levi-Staruss için insan düşüncesinin çalışmasında evrensel kurallar vardır. Bir başka açıdan ele alındığında, aynı

şey **Eliade**'da da vardır. Eliade'a göre, insanda, bilinçaltına dayalı bir dizi ilkel tanımlayıcılar vardır. Ancak, benim ulaşmak istediğim ile kaygım farklı. Ben, kimilerinin Yunan filolojisi yaptıkları gibi Hint-Avrupa, filolojisi yapıyorum. Üzerinde uğraştığım, ikinci dereceden, clası, tekdüze ve birinci derecedeki olayların karşılaştırmasından elde edilmiş, fark edilen, bilinen birtakım olayları ele alıp onları oluşturmak; ama belirli özellikleri olan olayları. Hoş, şurada burada, kitaplarımda insan düşününün işleyişi konusunda yazmış olabileceğim ilginç laflar bulunabilir. Ama bu önem verdiğim bir şey değil. Bu benim için bir lüks, hatta bir oyundan farksız. Ya da şiirsel bir boşalım.

— **Bu durumda çözümlerinizin her türlü genelleştirmesini reddediyorsunuz, ki bu çözümlerinizin aslında «durum» çözümlerleri...**

DUMEZİL — Hepimiz ister istemez öğretimimiz gereği, bizi sınıflara, yarışmalara hazırlayan öğretim biçimimizden etkilendik. Bu, bizi koşullandırıyor. Yönlendirme ama aynı zamanda da sınırlandırma. Levi-Strauss filozofi içinde. Yani ben önemli sorunları onun gibi ortaya koymuyorum, sezgilerim doğrultusunda bile olsa. Kimileri «**Dumezilyen kuram**» dan söz ederler, ama ben kuramcı değilim, Dumezilyan hiç değilim.

— **Sizin gözünüzde yaşamın varlığını vurgulayan üç şey olduğunu, bunların aile, eser ve arkadaşlar olduğunu sık sık yineliyorsunuz...**

DUMEZİL — Daha doğrusu şöyle diyorum: Benim yaşamımın varlığını vurgulayan üç şey vardır. «**Var olmanın genel kuralları**» şeklinde bir önerim yok. Ama oldukça uzun zamandır politikaya olan ilgimi kaybettiğimden ve sanat için yetenekli olmadığımından, bu üçlü yaşamımı yeterince değerlendiriyorlar.

— **Demek araştırmanın yutucu bir niteliği olduğunu ve bunun yüksek düzeyde olduğunu düşünüyor sunuz?**

DUMEZİL — Tabii ki çalışmalarımın yaşamında önemli bir yer kaplamadığını söyleyemem. Niçin? Büyük bir olasılıkla başka türlü yapamayacağımdan. Ama yine de aslında benim için önemli olan bu değildi.

— **Bütün kitaplarınızı ve bunca çalışmanızı hep başka türlü yapamayacağınızdan mı yazdığınızı ve gerçekleştirdiğinizi düşünüyorsunuz?**

DUMEZİL — «**Kader**» sözcüğünden nefret ederim, ama insanda kimi zaman «**şu ya da bu şey için varolduğu**» kanısı ağır basıyor.

KONUK MISIR ENERJİ BAKANI SAYIN MAHER ABAZA HEMŞEHRİLERİMİZLE GÖRÜŞTÜ

Mısır Enerji Bakanı olan Saygıdeğer hemşehrimiz Maher ABAZA, geçtiğimiz Aralık ayında Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı'nın resmi konuğu olarak Ankara'ya gelmiş, ikili kültürel ve ekonomik ilişkiler konularında yetkililerle görüşmelerde bulunmuştur. İzmir ve İstanbul'a da giderek çeşitli endüstri kuruluşlarıyla elektrik santrallerinde incelemeler yapan Maher ABAZA, İstanbul'da bazı hemşehrilerimizle de görüşmüştür. Sayın Bakan'ın kendi isteği ve ısrarıyla gerçekleşen görüşmeye Sayın büyüğümüz Em. Orman Mühendisi ve Abhazolog BEYGUA Ömer BÜYÜKA, eski Onur Kurulu üyelerimizden Sayın Doç. Dr. Haydar TAYMAZ, Dernek Başkanımız

Sayın Aslan ARI, Denetleme Kurulu Başkanımız ve Eski Dernek Başkanımız Sayın Özdemir ÖZBAY ile eski Yönetim Kurulu üyelerimizden ve halen İstanbul Kafkas Kültür Derneği Yönetim Kurulu üyesi olan Sayın Şamil JANE katılmışlardır. Derneklerimiz çevresinde büyük ilgi uyandıran görüşmenin çok samimi ve sıcak bir hava içinde geçtiği ve hemşehrimiz olan konuk Bakanın büyük memnuniyet duyduğu, hatta Derneğimizi Mısır'a davet etme arzusunda olduğunu ifade ettiği öğrenilmiştir. Bu tür görüşmelerin aynı zamanda iki ülke arasındaki ticari, ekonomik ve kültürel ilişkiler açısından da yararlı olacağını umuyor ve diliyoruz.

— **Nasıl ki «eser» genetik programda yazılıysa?...**

DUMEZİL — Öyle diyelim isterseniz.

— **Bir gün bana «Eğer hatalıysam, yanlışmışsam, yaşamımın bir anlamı yok demektir» demiştiniz...**

DUMEZİL — Bilimsel yaşamım açısından evet. Ama yine de bu doğru değil. Hatalıysam bile bunun bir işlevi olacaktır. En azından beni eğlendirir. Zaten bugün bazı şeyleri «**yeniden yapmak**» için artık çok geç. Hatalarımdan kaçamam. Tümüyle yanlış içinde olduğum varsayırsa da Hint-Avrupa araştırmalarım Riemann ve Lobachevski'nin geometrileri gibi olur; gerçeğin dışında yapılar. Ama bu da o kadar kötü değil. Böyle bir durumda kütüphanelerdeki bölmesi değiştirmem yeterli olur. «**Romanlar**» bölümüne geçerim.

DERLEYEN : UYGÖR EREMEKTAR

**M. YASİN ÇELİKKIRAN
SURIYE VE ÜRDÜN'DEKİ
HEMŞEHRİLERİMİZİ ZİYARET ETTİ**

Derneğimiz ve İstanbul Kafkas Kültür Derneği üyelerinden Sayın M. Yasin ÇELİKKIRAN Aralık ayında Suriye ve Ürdün'deki hemşehrilerimizi ziyaret etmiştir. Sıcak bir ilgi ve konukseverlikle karşılandığını, her iki ülkedeki hemşehrilerimizi çok iyi gördüğünü, Türkiye'deki hemşehrilerimize selam, sevgi ve iyi dileklerini getirdiğini ifade eden sayın ÇELİKKIRAN, aynı zamanda Ürdün'de bulunan Mısır Enerji Bakanı Sayın Maher ABAZA ile de görüşüp tanışma fırsatı bulmaktan büyük sevinç duyduğunu belirtmiştir.

KAZIM TAYMAZ İSRAİL'E GİTTİ

İTÜ-SMF. ve DMYO. öğretim görevlisi olarak çalışmakta olan Düzceli hemşehrilerimizden ve İstanbul Kafkas Kültür Derneği'nin ecki üyelerinden Sayın Kâzım Taymaz mesleği ile ilgili teknik konularda incelemelerde bulunmak üzere İsrail'e gitmiştir.

Halk oyunları topluluğumuzun eski elemanlarından ve geçen yıllarda İstanbul Kafkas Kültür Derneği Halk Oyunları topluluğunu çalıştırmış olan

Murat TAYMAZ'ın babası olan Sayın Kâzım TAYMAZ, İsrail'de Kfar-Kame köyündeki Kafkas Derneğinin ve oradaki hemşehrilerimizi de ziyaret ederek selamlarımızı ve iyi dileklerimizi iletacaktır.

□ Bigalı hemşehrilerimizden (Çakko) Zehra Baysal ile (Abreçko) Feridun Akçay 22.1.1987 tarihinde Bursa'da evlenmişlerdir. Genç çiftte mutluluklar dileriz.

□ Derneğimiz üyelerinden Hürsen (Alpay) ve Fethi ÖZLÜ çiftinin bir kız çocukları olmuştur. Sinejan adı verilen bebeğe mutlu ve uzun ömürler diler genç anne-babayı da kutlarız.

□ Kayserili hemşehrilerimizden Sevtap-Doğan KOÇER çiftinin bir oğulları olduğunu öğrendik. Bebeğe mutlu ve uzun ömürler diler, genç anne-babayı da kutlarız.

AFYON — Dinarlı hemşehrilerimizden Gülser Güvenç ile Ömer Arslan 7.2.1987 tarihinde Dinarda evlendiler. Genç çiftlere mutluluklar dileriz.

□ Derneğimiz yönetim kurulu üyesi Hüseyin Dengenin yeğeni İstanbul'da bir trafik kazası sonucunda vefat etti. Cenaze K. Maraşın Çardak köyünde defin edildi.

Ailesine başsağlığı dileriz.

Okuyucu Mektupları

Değerli okuyucularımız, bu bölüm tümüyle size ait olacaktır. Dilek ve önerilerinizi, eleştiri ve şikâyetlerinizi, sorup öğrenmek istediklerinizi içeren mektuplarınızı bekliyoruz. Uygun olanlarını yayımlamaya, hemen hepsini cevaplamaya çalışacağız.



**KONFEKSİYON — TRİKO — AYAKKABI
ÇOCUK, ERKEK ve BAYAN GİYİMİNDE
TOPTAN ve PERAKENDE OLARAK
UYGUN FİYATLARLA VE DE TAKSİTLE
TÜM HEMŞEHRİLERİMİZİN HİZMETİNDEYİZ.**

Adres : NECATİBEY CAD. 14/1 - 2

Tel : 30 75 46 - 29 39 88

Telex : 46064 - UZ Detr - ANKARA